

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

S[e]c[undu]m periculu[m] q[uod] p[re]sertim ta[n]git quoscu[n]q[ue]
induce[n]tes [con]cubinarios ad celebrandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Decimū sextū

actus sunt distincti. et in cuiuslibet indigna executione committit peccatum mortale. hec ille. Et quod concubinarij sacerdotes pre ceteris plus periculum et peccatis celebrando aggrauant propter scandalum. id specialiter de eis mota est questio. Unum simpliciter per se loquendo super celebrando quod peccat quod si mille florenos raperet. aut etiam quod plus est quam committeret latrocinium seu homicidium hominis cuiuscumque. putet ex ista dicitur. et per dubium infra post periculum terrum euidenter elici potest. De periculis super periculis sacerdotum concubinarioz. vtrina linceis oculis decorari eent quibus circumquaque enormia eorum vitia et pericula auscultater intuerent. vtrique de emenda cum effectu cogitarent.

¶ Sed me increpando posset quis dicere. vni experientia docuit. ut quid aerem superbas in his erga sacerdotes concubenarios et literatos scio ne ipos incorrigibiles teste Chrysostomo super Mattheum. in ope imperfecto. c. xxi. vbi dicit. Quis clericum vidit penitentiam agentem. oia enim quecumque in scripturis sunt. propter quotidianam meditationem ante oculos eius inueterata sunt et vilia estimant. Nihil autem impossibile quod illum corrigere quod oia scit. et tamen retinens bonum diligit malum. propterea clericus qui sepe meditat scripturas. aut oino obseruaturus est et erit perfectus. aut si semel ceperit illa retinere nunquam exercitat in illis ut teneat illa. et si reprehensus humiliauerit se non ideo dolet. quod peccauit. sed confundit. quod gloriam perdidit. hec ille. Quibus concordat dictum gloriosi Hieronimi. putet Eusebius in de vita et transitu eius narrat. dixit itaque. Ecce mundus vndique seruet monachis et sacerdotibus. et tamen iam sunt rarissimi sacerdotes et monachi quod vix de centum vnus reperiat bonus. Nulla certe in mundo tam crudelis bestia quam malus sacerdos et monachus. nam corrigi non patitur nec veritatem vnquam audire potest. hec ille. ¶ Equidem charissime te fateor per hec iuste moueri illi Hieronymi haud inemor quod dicit frustra niti et nihil aliud quam odium querere. extreme temerarie est. Consilia igitur tuis acquiesca superioribus meis homini penitentiam relinquens. vix quidem ad populum et simplices status et sexus vtriusque propter nonnulla que animam mouent operando iam stylium vertere cogor.

¶ Secundum periculum quod presertim tangit quoscumque inducentes concubenarios ad celebrandum.

Quoniam circa inducentes Concubenarios sacerdotes ad celebrandum in casu nostro magnus extat periculum. Etiam inducentes predicti (ut dicitur in summa predicatum) decipiuntur et decipiunt. Decipiuntur quidem. quod orationes in sacrificio et missa concubinarioz. ut tamen putant non sunt eis fructuose. Si quis eorum contra hoc dicat. quis concubinari? malus sit vtrudo tamen eo ut in isto ecclesie vtrique ipsum inducendo fructum orationum

eius peccat. Malicia enim ministri non nocet operi boni actoris. sicut de
 ope misericordie per malum ministrum a domino factum patet. Et doctores in
 quarto. dist. xlv. aperte de suffragiis declarant. Rursus quod persona privata que
 inducit peccatum ad celebrandum nullum sibi per hoc sequitur fructum. Et
 quod dicitur. malicia ministri non nocet persone mandanti. Rursus ut dicitur
 in summa pisanella. titu. suffragium. §. p. Uterque quod est nisi quis sciens
 maliciam ministri et necessitate non urgente scienter faceret eum in suo or-
 dine ministrare. quod tunc inuolueret in eadem peccato eum. hec ille. Un-
 de non est capax. que per suffragia peccatum non satisfacit per se nec meretur.
 sed se inabilitat ad susceptorem diuinorum et eum ad celebrandum inducen-
 do (ut statim probabitur) grauiter peccat. Non tamen hic fit mentio de peccati-
 nario sacerdote. putat publicus minister et nuncius ecclesie irrevocabiliter
 ratione characteris et ordinis. ratione cuius missa sua ex parte operis operati rite
 fitur et sicut boni sacerdotis. Nec est mirum. ut dicitur in summa predicantium
 siquidem que recipit per manus indeorum in cruce oblatum. eundem filium recipit per
 immundas manus pessimorum sacerdotum consecratum. Personas tamen peccati-
 narioz de non acceptat ut eorum orationes inducunt eum possent perdesse. sed
 ut sic de per orationes eorum ad iram potius provocat. sic enim dicit Gregorius in pa-
 storali. et habet. ij. q. vij. in grauius. Eum qui displicet ad interceden-
 dum mittit irati animus perculdubio ad deteriora provocat. neque in omni
 potestis iudicio quod sed a quo datur inspicitur. Dona que propter iniquitatem non probant
 altissimum. nec in multitudine sacrificiorum eorum propiciabitur peccatis. Eccl.
 xxxij. Propter hec et hinc in predicta summa narrat. titu. missarum.
 quod quidam uales professor theologie in cathedra dixit quod maluit unum bonum
 sacerdotem celebrantem pro ipso. quam mille malos. quippe et si solus fuerit au-
 dit. illi et si mille fuerint non exaudiuntur. quod pulchre ostensum fuit in He-
 lia. ij. Reg. xvij. Ipse namque solus exaudiatur. nam deus statim post eius
 orationem ignem misit et holocaustum ab eo oblatum inflamauit. Alii quoque oc-
 tingenti quinque orationes a mane usque meridie non exaudiuntur. Mul-
 tum enim ualeat reprobatio iusti assidua Jacobi. v. Unum in sacrificio altaris
 non tamen attendenda est eius efficacia ex parte operis operati. sed etiam ex parte operis
 operantis. ut quod attendatur deuotio et meritum operantis. sicut gladius qui ini-
 mici vincunt in manu debilis non habet eundem effectum. sicut in manu for-
 tis milleis hostes inuadentibus habet. Sed quod tunc si quis instituat beneficium
 seu annuatim perpetuum quod post mortem eius officiat per peccatum. nunc
 quod ille in suffragiis etiam erit receptus. Rursus quod non. ex quo propter inten-
 tionem talis instituentis beneficium ipse peccatum ad reseruendum super in-
 ducet. Illud patet primo ex parte operis operati. ut tactum fuit. Sacramenta
 enim non a ministro. sed ex institutione christi efficaciam habent. ideo malicia mini-
 stri ut puta peccatum non nocet persone tali instituenti et mandanti quod per

Solus

No

Dul

Decimūseptimū

eius missam eque ac si alterius boni sacerdotis esset suffragiū psequi
optati. / Secūdo p̄ idē ex pte opis opantis quūis em̄ vt p̄dictū est
iuxta auctoritatē Gregorij allegatā. z p̄m q̄ b. Tho. Bonauē. z alij
doctores tradūt in. iij. dil. xlv. mal⁹ sacerdos z p̄ns ꝓcubinaris
in q̄tū gerit p̄sonā p̄p̄riā paz v̄l nihil p̄sit defunct⁹. Attamē ad p̄
positū loquēdo ꝓcubinari⁹ in q̄tū gerit p̄sonā ecclie v̄tq̄ p̄dest si
cut sacerdos ali⁹ celebrādo z orādo p̄deset. v̄n vt sic malicia ei⁹ ip̄i
instituenti b̄nificiū q̄n fructū suffragioꝝ per eundē ꝓcubinariū facta
plenarie p̄cipiet obesse nō p̄t. Lul⁹ rō. qz hec oblatio eius z orō vt
sic nō ē sua p̄ncipalr. s̄z ecclie sponse christi inter quā z xpm̄ ip̄e ꝓcu
binari⁹ in q̄tū vt dicitū ē gerit p̄sonā ecclie nūcius eius extat orōem
eius in ore portās quā p̄ri misericordiaz porrigit ad exaudiēdā. Si
cut aduocat⁹ nō iura sua s̄z aliena allegat z p̄ba ei⁹ cui patrociniū
p̄stat gerit in ore. V̄n fruct⁹ misse colligit ex merito resultate ex mē
broꝝ deuotōe q̄re quēadmodū etiā p̄ctio aliena in scriptis oblata
p̄ncipi recipit ob grām ei⁹ cui⁹ ē q̄ z exaudit. nō autē p̄ quē scriptura
porrigit Ita in p̄posito indubie v̄dm̄. h̄ ita etiā declarat ex Sabrie.
vbi sup̄ lectōe. lviij. et. xxvij. z hoc ip̄m etiā satis enucleat in summa
angelica. Ex q̄b̄ itā euidenter p̄z q̄ nō optz p̄pter sup̄ius dicta q̄ q̄s
debeat retrahi ab institutōe altaris seu cuiuscūq̄ b̄nificij dūmō ꝓcubi
nariū ad officianḁ b̄mōi b̄nificiū iducere nō intēdat. quūis de post
ip̄o nolēte p̄ ꝓcubinariū b̄nificiū p̄tigat officari. Secūdo dictū fuit
qz p̄dicti inducētes seu ꝓducētes ꝓcubinaris ad celebrandū neduz
recipiunt. s̄z etiā ip̄os ꝓcubinaris recipiūt vt d̄r in itā dicta summa
qz occasione eis p̄bent ruine. Si em̄ null⁹ eos ꝓduceret. de facto sal
tem ad b̄n̄ viuendū attraherent z fames eos ad deū reduceret. sicut
filij p̄digū reduxit. S̄z qz p̄mouent sicut boni. iō min⁹ b̄n̄ viuere
curāt. Insup̄ ibidē d̄r. tali sacerdoti obulū nō darē vt p̄ n̄a mea
p̄ annū celebraret. sciens qz amic⁹ stultoꝝ filis efficit. Proverb. xij
Et q̄ dat occasione d̄m̄i damnū dedisse videt. ff. ad l. aq̄liam Si ob
stetrix. Et qz multi sup̄ his sunt murmurātes. hinc ad longū q̄stio
nes desup̄ vna cū argumentis resoluentur.

¶ Ergo. An sit p̄ctm̄ inducere ꝓcubinariū sacerdotē notoriū
ad celebrandū. quēadmodū indies fieri videt in anniuer
sarijs. exequijs. z alijs peculiarib⁹ missis. Secūdo ex p̄nti q̄rit. an re
ctores q̄rūcūq̄ eccliaz in eoz ecclijs nō debeat ꝓcubinaris ad cele
brandū admittere. nec req̄sita q̄b̄ celebrēt eis ad h̄ministrare. In
hac q̄stione p̄mo ponunt. p̄ introductionē notabilia. Secūdo conclusio
nes cum corollarijs p̄sue. Tertio ne nimia fiat distractio argumen
ta vna cum solutionibus annectentur.

Foliū

Primo Igitur p huius fundamētali cōsideratōe notādū. ut ex
b. Tho. qdlibeto. xj. ar. viij. elicif q inducere ꝑcubi/
nariū ad celebrādū. cū h e eū puocare ad mortale. iō repugnat rōni
et legi nature h agere. Quare ex pnti fm eundē qdlibeto q̄ro. ar. xij
necessario seq̄t r oñdit q p nullā legē hūanā aut ꝑciliū v̄puta Con
stātēse seu p papam desup dispensatum sit aut dispensare possit ut
absqz pctō ꝑcubinariū ad celebrādū possit iduci Rō. lex em̄ natu
re r diuina h̄nt efficacīā ex institutōe diuina. r ḡtra eā posse dispen/
sare nō eēt posse p veritate sed ꝑtra veritatem. Et ibidem b. Tho.
Danc suam idē ip̄e etiā ponit in qdlibeto. ix. ar. xv. dicens. dispēsa
tio hūana nō aufert ligamē iuris natural. s̄z solū positini. qd p ho/
minē instituit r p hoīem dispēsari p̄t. hec ibi Insup inferit q nec ꝑsue
tudo q̄ in plerisqz locis inualuit valet. puta q̄ ipi ꝑcubinariū sicut
aliū sacerdotes honesti inducunt ad celebrandū Nec inducētes hmōi
q̄n grauissime peccēt excusare p̄t. Cui rō. qz dictū ē q iuri nature re
pugnat ꝑcubinariū ad celebrandū inducere. iā ꝑsuetudo ut d̄t b̄a.
Tho. 2^a 2^e. q. 100. nō p̄iudicat iuri nature aut diuino Et p^a 2^e. q. xcviij
d̄t q nulla ꝑsuetudo vim leḡs obtinere p̄t ꝑtra legē nature v̄l diuī/
nā. lex em̄ nature r diuina p̄cedit a volūtate diuina. Cū nō p̄t muta
ri p ꝑsuetudinē p̄cedentē a volūtate hoīs rē. hec ibi. Quibz ꝑcor/
dat in qdlibeto. ij. ar. viij. vbi vult q solū ea q̄ sunt de iure postitino
p̄ d̄suetudinē abolent r nō ut in casu n̄ro q̄ sunt de iure nature. Et
hec apte ꝑfirmant ꝑa. viij. dis. p totū. Cōsuetudo em̄ ꝑria legi natu
re v̄l diuine poti⁹ ē dicēda corruptela. ut p̄z p c. fi. de ꝑsue. vñ fm An
thoninū. j. pte. titu. xvj. c. vnico. §. iij. hec corruptela r abusus ligat
seruantē ad mortale. licz proh dolor tot⁹ mund⁹ ut ibidē ip̄e addit
hmōi abusionibz r corruptel⁹ plen⁹ sit ꝑtra q̄s d̄t d̄ns Exodi. xxiij.
nō seq̄ris turbā i malū. Ex q̄bz oibz liq̄do in casu n̄ro apparet q̄ se/
clusa etiā cēsura q̄cūqz ecclie q̄ hi falso inmitunt fundamēto q̄ p̄p̄
ꝑsuetudinē ꝑria seu legē hūanā attētant affirmare q̄ sit licitū ꝑcu/
binariū ad celebrādū inducere cū lex nature inuariabil⁹ maneat cui
hec inductio euidenter fm b̄. Tho. repugnat

Secūdo Notādū. q̄uis absolute loquēdo nemo possit nec de
beat ꝑcubinariū certitudinal⁹ in mortali iudicare. nec
sp̄m in h̄ etiā definire. firmiter em̄ post actū pcti iudicare p̄sonā ali/
quā in mortali. p̄ter cōceptū p̄rimi. ē etiā ꝑtra bonitatē sp̄sūcti q̄ in
vno instāti (sicut de paulo patuit) p̄t hoīem bonū facere Cū grādis
supbia eēt vsurpare iudiciū qd̄ p̄p̄riū ē ei⁹ q̄ occultoz cognitoz ē r
suder. ut habet. xxxij. dist. Erubescat. Nihilomin⁹ quis sine pctō h̄
sp̄m mortale pctū p̄t de eodē ꝑcubinario qd̄ in eo existat timere. Et

Decimū octauū

hoc id. qz pbabilr psumit in mortali. Tum pmo. qz nō p̄t absolui. vt sup p̄ conclusiones patuit. cernit em̄ in criminoso statu pseuerare. Tum scdo. qz celebrando p. c. si. de temp. ord. peccat mortali. Tum tertio ex pena. vtputa eterne dānatois. q̄ ibidē in h̄ caplo sibi minat et etiā ab ecclia pena suspētois z irregularitatē sibi infligit. qd̄ nō ageret nisi de pseuti i mortali posset p̄sumi z i mortali timeri. Un̄ patet p̄sonat dictū Alexandri de ales in scda pte summe. q. cxxxv. vbi d̄r. Soli⁹ dei ē iudicare de occultis iudicio certitudinis. Et manifesta tio vt scribit Prouer. xxvij. q̄ corda dicunt manifesta prudentibz nō ē nisi qdā noticia fm̄ dieturā ppter quā nō d̄z pcedere iudiciū bonitatis aut malicie fm̄ certitudinē. s̄z ex hoc p̄t oziri qdā p̄sumptio Un̄ qñ d̄r Matth. vij. A fructibz eoz cognoscet̄ eos. ibi fructus dicunt illa iudicia manifesta per q̄ p̄t esse cognitio p̄sumptōis non certitudinis. Dec ille.

Tertio No. h̄ valde singularit. q̄ quis absolute vt dictū ē quis p̄t z d̄z bonū quēlibet etiā notoriū pctōrē iudicare. Attamē q̄ cū notorio hmōi aliqd̄ h̄z agere z iminet piculū. tūc eūdē malū d̄z p̄sumere. z h̄ ex sup̄pōne. vt infra q̄nto nota. p̄ doctores notat̄. Hui⁹ exēplū sume. sit raptor notori⁹ ex effectu z fama. tal̄ p̄t dū actu nō peccat iust⁹ a qlibet iudicari. p̄t tñ talē p̄sumptōem ait qdā. nō debes ei filia tuā nuptui tradendā tradere. nec volēs inducere nūciū aliquē ad aliqd̄ grande depositū trāsmittēdū tali raptorū infamī ppter h̄ iudiciū bonū h̄ depositum salua p̄scia p̄mittere p̄t. qz als vt infidel̄ depositarius peccaret. z de lata culpa vt vere reus eēt arguendus. s̄z debet z tenetur vt dictū est eūdē tūc malū ex sup̄pōne p̄sumere z nullo mō depositū sibi p̄mittere. Ita in p̄posito d̄m. quis q̄ cū p̄cubinario nihil h̄z agere p̄t eum in ecclia z extra eccliam bonū iudicare z p̄sumere. Secum tñ h̄ns agere sup̄ officio misse celebrando an videlicet debeat eū ad celebrandūz inducere. debet z tenetur ppter periculū ab hac inductōe abstinere. z eūdē idoneum ad celebrandum p̄sumere.

Quarto No. extra mltos. nō existēte necessitate in voluntario sacramēto (vt ē i casu n̄ro) nemo p̄t sibi cōsciam formare aut regulatā deponere erga p̄cubinariū quūis actu eū. nō videat peccantē vt posset eū vt idoneū ministrū ad celebrandūz iudicare z ex post ad h̄ inducere. Qd̄ pmo p̄z. qz extra charitatē p̄t mi ageret. vt infra p̄ conclusionē patebit. Scdo a filii. nemo p̄t cōsciam formare aut deponere erga p̄cubinariū vt inducat eum ad iurandū sup̄ dimissione p̄cubine faciendā. vbi tñ est res sacra. s̄z iur.

Foliū

ramentū q̄ aliū in bono confirmant. et hoc p̄pter p̄culū p̄turū et abusus
iuramenti. ne sc̄z nomē d̄ni examinet. vt in textu p̄z in c. clericis de co
ha. de. et muli. vbi etiā Panor. d̄t. q̄ nullū iuramentū est deferendū
illi p̄tra quē ē vehemēs suspicio de trāsgressione. Deferens etiā illud
fm̄ Angelū peccat mortali. q̄ multo min⁹ p̄t q̄s formare p̄sciam aut
deponere. q̄ eundē p̄cubinariū inducat ad celebrandū cū ibi nedū cō
taminatio noī s̄ d̄ni imineat. s̄z verisim̄l̄ et q̄dā nō indubie ip̄met do
mino irreuerētia et iniuria fiat. Dictū notāter fuit sine necessitate in
volūtario sacramēto. sec⁹ etiā in necessitate in necessario et de iure de
bito. cui⁹ rō infra ad sc̄dm̄ patebit. Et hui⁹ similitudinē in hac mate
ria assumit Angel⁹. et etiā habet in p̄sanaella. sc̄z de usurario notorio
accipēs etiā mutuū ab eodē sub usura in necessitate nō peccat. fm̄ b.
Tho. 2. 2. q. lxxviii. et Alber. in. ii. dist. xxxvii. s̄z salua p̄scia accipe
p̄t. Sine necessitate at̄ tal̄ peccat. nec p̄sciam de sup̄ deponere p̄t. d̄t
etiā Alber⁹ ibidē q̄ absq̄z necessitate dare usurā ē graue pctm̄ et p̄to
mortale. hec ille. Cuius rō fm̄ Durandū in. iiij. dist. eadē. q̄ nō satis
displicet alicui dānatio p̄mi q̄ scienter p̄ponit ei materiam absq̄z
iusta necessitate vñ sumit occasionē peccādi. Cū d̄t etiā Petrus de
pa. vnicuiq̄z mādauit de⁹ de p̄mo suo. et q̄ absq̄z iusta cā materiā
talis usurario p̄ponit vñ sumit occasionē peccādi. ideo peccat. sicut si
mulier trahat aliquē male dispositū ad p̄cupiscendū absq̄z necessita
te se ei p̄sentans peccat. Ita est in p̄posito

Quinto Nota. ex p̄dictis. Esto q̄ factū dubiū sit. an sc̄z
p̄cubinariū ad celebrandū possit induci. vtpu
ta. q̄ ex vna pte videt p̄ signa et cohabitatioem p̄tinuā in pctō p̄seue
rare. Et ex alia pte. q̄ p̄fitef et cū alijs regulariter se h̄z vt vere peni
tens videat. nequaq̄z tñ adhuc salua p̄scia ad celebrandū p̄t indu
ci. Dubiū etiā hoc a volēte sacerdotē ad celebrandum inducere. tunc
erga p̄cubinariū in p̄iorē partē d̄z interpretari. et nō in meliorē. et h̄ vt
dicit ex sup̄pōne. Qd̄ ostendit p̄mo p̄ sacros canones. vbi cūq̄z etiā
p̄culū aīe iminet in dubio. tenet q̄s necessario in tutiorē partē. q̄z
uis illa ps̄ p̄ior altera videat. vt p̄z p̄ c. Iuuenis de sp̄osa. Cū p̄ re
gula ibidē elicif. q̄ in dubijs tutior ps̄ ē eligēda. cū q̄ nō inducēdo
p̄cubinariū ad celebrandū nullū sit p̄culū sicut in opposita pte. sc̄z
si inducat. seq̄t. p̄positū. q̄ nō d̄z induci. Illud ampli⁹ p̄ Panor/
mitanū ostendit in. c. ad audientia. et in. c. significasti de homici. vbi
inter multa p̄cludit. q̄ in foro p̄niali ad p̄niam ip̄onendā aut q̄si pe
nitētiā vbi ad penā p̄prie nō agit. s̄z vt ab aliq̄ actu exercēdo i q̄ du
bitat de aliq̄ delicto. sp̄ in dubio tutior ps̄ ē eligēda. Et replicat ad
p̄positū. vt si dubitat an aliq̄s ab altar̄ ministerio debeat abstinere.

Rūdet idem Panor. p canones q sic. cessando eñ nulluz est pericu-
lū. ita in pposito Si dicas. durus est hic sermo. chustus cui⁹ ve-
stigia sunt imitāda mitis erga peccatores fuit. quare pia pars videf
eligenda. videlz q iudicet idoneus. 7 q sit inducendus Rūdet per
eūdē Panor. q in dubio illa pars est mitior 7 benignior q est tuti-
or. vt est textus in de. exiui. de iho. sig. 7. c. fili pposite. de testi. Et ad
pdicta ptinēter allegātur canones in. c. vnico. de scruti. vbi dicit q ge-
nerale est vbi periculū aie vertitur in dubio psumit in deteriore pte
Et licz illa videat deterior. melior tñ est 7 tutior. vt p3 p. c. allegatus
Iuuenis. et. lxxij. dist. pbyteri. Un p3 q hic bñ psumitur p cubina-
rius idoneus 7 nō inducendus. Ex his insup p3 qñis ex hac
electōe tutioris partis q factū pziū inducētis pcermit. etiā in du-
bio facto alieno ipius dubij interpretatio fiat in priorē partē seu pre-
supponat. Et in hoc videat q s agere ptra. c. Estote misericordes de
re. iuris. Hoc tñ nō est incōueniēs fieri ex pssuppositōe. vt statim de
clarabit. ppter aie periculū. cui ex charitate vrgemur obuiare Im-
mo vbi aie periculū vertitur in dubio. nedū in foro pscientie. s3 etiā
in foro ptenioso propter hmōi periculū vitandū bene fertur sentē-
tia in facto ambiguo in p iudicium alicui⁹. vt p3 p. c. iuuenis palle-
gatum. Et glosa declarat. xxxij. distin. c. vltimo. qd als non liceret
p. c. graue. xi. q. iij. Et pcludendo de etiā Panor. circa predictuz
c. Iuuenis. q in pcerntito periculū aie semp tenere debemus qd cer-
tius. Nō ergo est imputādū inducenti dum in dubio ipm p cubi-
narium tanq idoneū altaris ministrū prudenter declinat. qñis cō-
cubinaris pte ceteris sibi hoc fieri aspiciens in p iudicium esse pu-
tet. ¶ Secūdo idem p3 p theologos. de eñ Alexan. de ales in
quarta parte. q. lxxvij. membro. v. q in dubijs vbi eligere oportet al-
teram partē absolute. sicut p3 de viatore cui occurrit binū semp ps-
tutior est eligenda. Decille. bñs Tho. etiā scda scde. q. lx. vult q
uis in definiendo seu determinādo dubia sint in meliore prem inter-
pretanda. dñ tñ malis seu periculis debemus adhibere remediū. se-
cūrius remediū est adhibendū. 7 sic in dubio dando remediū. inter-
pretatio debet fieri in deteriozem partem. 7 debet tñ pssupponi qd est
deterius. Exemplificat dñs Antoninus in scda parte. vt si video
psonam pclinē ad furtū ex fama vel signis tñ tollam ante eū id qd
possz furari nō talem determinate iudicando furem. sed presuppo-
nendo q possit esse fur 7 malus. 7 sic mihi 7 illi provideo. Ita in
pposito qñis nō licz in hoc dubio p cubinariū determinate impe-
nitentē iudicare 7 idoneū ad celebrandū. ex pssuppositōe tamē
q aie periculuz hinc inde ex inductione imminet 7 absolute vnā

Foliū

partē eligere oportet. sequitur quod inidoneus necario debet iudicari et inducens de precepto sibi et ipsi prouidendo ad hoc tenetur. Aliis per regulam in principio in prima delusione periculo peccati mortalis se exponit. Sicut ergo episcopus concubinariū notorium videns profiteri propterea non potest salua conscientia eundem ad ordines promouere. ut per superius dicta patet. sed propter perseuerantiam cohabitacionis cuius oppositum per abiectionem concubine non potest debet eundem adhuc non contritum presumere. Ita in proposito agendum. Cuius adhuc alia ratio potest assignari. quod infamia facti qua laborat concubinariū. ut patet. iiii. q. p. c. p. non tollit nisi per contrarium factum. ut notat per Panor. in. c. diligenti. de simo. per partem. cularē autem confessionē hec diffamia non tollitur. licet utriusque ex hac confessione dubium de reuersione eius causetur. hoc tamen ut iam dictum est in deteriorē partē interpretari debet a volente sacerdotem ad celebrandum inducere. Quibus presuppositis sequuntur conclusiones

Conclusio Prima. Inducens concubinariū notorium scienter ad celebrandum peccat grauiter et absolute videtur peccatum mortale. Ista conclusio probatur. primo auctoritate doctorum et ecclesie. Secundo ratione. Auctoritate doctorum sanctorum patet primo. de eadem gloriosissimus Hieronymus in libro de obitu eius. Deu domine quid dicam quot hodie sacerdotes te comedunt in altari ut carnes pecudum immo prius nocte actu fruuntur turpissimo. et te mane masticando comedunt. Ubi domine latitas. dormis ne. an vigilas vere si velles hoc sacrificium et mendax fieres et peccatorum socius. Tertio domine si tibi placet equitas. hoc sane impediendum est sacrificium ne fiat. quod sacrificium in se bonum sit nec possit violari malis sacerdotibus. quod malicia non diuidat sacrificium. sed sit ad sacerdotis perniciam et damnationem. Et sequitur ibidem ad oppositum. imo et verissime dicam quod vitam sacerdotis cognoscit et eum per se celebrare facit sit in eiusdem peccato conscius necnon et pene particeps. hec ille. Si dicas ut quidam cuidam predicanti hanc auctoritatem obiecit. et arguitur infra. nono argumento. quod verba Hieronymi reuerenter sunt exponenda. scilicet qui vitam sacerdotis agnoscit. id est si constat quod perseuerat in peccato concubinariū aut alio mortali. iam nemo potest scire ipsum perseuerare. Respondetur Hieronymus hoc dicendo presupponit quod possibile est eum scire in peccato. ergo maxime notorius. de quo ad oppositum scitur malus. Quo autem sciat malus partim supra secundo notabili. tactum est. et dicitur infra in hac conclusione. ¶ Secundo probatur auctoritate beati Thome. qui apte in quodlibeto. xi. ubi supra dicitur tales mortaliter peccare. mouea enim questione de concubinario vitando. dicitur si constaret mihi sacerdotem esse in peccato mortali et inducerem eum ad celebra-

dū. peccatē mortāl. ⁊ hoc est s̄m ius naturale. q̄ est puocare eū ad mortale. Ius aut̄ postiuū addit plus in penā fornicarij ⁊c. hec ille Ibi clare p̄supponit de notorio ꝛubinario. cū d̄t Jus postiuum plus addit in penā fornicarij q̄d sciat in mortali. ⁊ nō possit induci ¶ Tercio p̄bat. d̄t b̄t̄s Vincētius doctor in sermone sc̄do d̄n̄i ce tertie. post octauas pasche. vbi inuenies inq̄t mō sacerdotē q̄ trīginta dieb̄ ꝛtinuis sit parat̄ ad celebrādū ⁊c. s̄m vitaz quā mō tenēt clerici comedendo. bibēdo. trufando. ⁊ loquēdo de mulieribus forte faciūt quolibet die trīginta pctā mortalia. Et seq̄tur ad ꝓpositum. ⁊ celebrabit talis in d̄anatoez aie sue. ⁊ illi⁹ q̄ facit illū celebrare. hec ille. Seq̄tur ḡ q̄ q̄ ꝛubinariū in pctō ꝓseueratē notorie facit celebrare peccet ¶ Quarto p̄bat ꝓsummissas. Et ꝓmo d̄t Antonin⁹ tercia ꝓte summe. ti. xiiij. c. xij. §. iij. q̄ s̄m b. Tho. d̄z q̄s cauerē ne iudicat eū quē certitudinalr̄ scit eē malū ad executōem officioꝝ ne sit occasio peccati illi⁹. vt q̄ notori⁹ dicat missas q̄ als non eēt celebratur⁹. ⁊ h̄mōi. hec ille. Sc̄do idē vult Angel⁹ in summa sua. ti. clerico. viij. nedū de ꝛubinario. s̄z etiā de oīb̄ in crimine iacētib̄. vbi q̄rit an abstinēdū sit a clericis in crimine iacētib̄ quo ad sacramentoz receptōem. Tercio s̄m mō euidenter idē ꝓz in summa ꝓyfanella titu. ꝓfessor. ij. §. iij. Et ꝓfirmat etiā istud ꝓ Guilhelmū parib̄siēlem in de sacris. q̄ s̄ba ꝓdicta Gregorij in pastorali assumēs d̄t q̄ inder ꝓuocat nedū ꝓtra eū q̄ maiestātē iudicis nō veret temere intercedere. s̄z etiā ꝓtra eū q̄ talē ad intercedēdum sciēt̄ mittere ꝓstamit. Insup idē tenet Gabriel vbi supra. lectōe. lvij. dicēs. Qui sciēt̄ malū sacerdotē in sua malicia durātē ad celebrādum induceret haud dubiū grauiter peccaret. ¶ Quinto ꝓncipalr̄. auctoritate ecclie p̄bat etiā. d̄t em̄ decretal in. c. si. de tēpo. or. q̄ in crimine iacētes monēdi s̄z. ⁊ sub interminatōe diuini iudicij obtestādi. vt in testimōniū sue d̄anatois in susceptis etiā ordinib̄ nō ministrēt. hec ibi. Seq̄t ḡ a ꝓtrario sensu q̄ a nemine monēdi sunt seu iducēdi. videlz q̄ ministrēt sub eadē d̄anatois pena. Cōstat aut̄ ꝛubinariū notoriū in crimine iacere. vñ exq̄ text⁹ intelligit ver⁹ de occulto. multo magis verificat de notorio Itē eodē ꝓcepto q̄ ab ecclia ꝓcipit ꝓciso ne ingerat se diuinis. ꝓcipit ⁊ cuilibet ne sibi cōicet. d̄t Durād⁹ in q̄rto. di. v. Ita a s̄m hic arguit. cū ip̄a celebratio. vt itaz dictū est ip̄i ꝛubinario ꝓ eccliam ꝓhibet. etiā ꝓ eccliam ꝓhibet. ne q̄s ei in h̄ cōicet ip̄m ad celebrādū iducēdo. Istud ꝓfirmat a s̄m ex lege scripture. ꝓhibita em̄ fornicatōe. ꝓhibet iductio ad eadē ⁊ allicieria. vt puta oscula. tact⁹. munuscula. ⁊ h̄mōi. etiā sub pena pcti mortāl. vt d̄t b. tho. 2° 2°. q. clix. Accessoriū ei seq̄t inū ꝓncipale. ita i ꝓposito

Foliū

¶ Secūdo pbatur rōne. Prima rō sumit̄ ex s̄bis. be. Tho. vbi s̄
pra videt̄. Quicūq; p̄stat sacerdotē esse in mortali ⁊ inducit eūdez
ad celebrādū peccat mortāl̄. sed inducētī p̄dicto p̄stat notoriū con
cubinariū humano mō esse in mortali. als̄ em̄ notorius nō diceret̄. q̄
seq̄tur q̄ inducens eū ad celebrādū peccat mortāl̄. Si dicas vt
multi. q̄n̄ voco aut induco ꝓcubinariū ad celebrādū nō video eum
actu peccantē. q̄no ergo eū absq; pctō potero pctōrez in mortali in
dicare. R̄ndet̄. q̄uis de mortali pctō ꝓcubinariū nō habeat noti
tia ⁊ certitudo euidentie seu demonstratōis. habeat t̄m̄ q̄ sit in mortali
certitudo moralis desup̄ que p̄cedit ex pbabilib; diecturis grossis
et figuratib; fm̄ p̄m̄. vñ talis vt hic in materia morali sufficit. Nec
sic pp̄rie iudicat̄ in mortali. sed vt supra patuit. timeat̄ ex p̄sumptōe
in eodē. Ponat̄ ergo casus vt Apl̄s. p̄. ad Corinth̄. v. q̄ q̄s nō ve
beret comedere cū fornicarijs manifest̄. Aut q̄ sup̄ueniēs ad mēlaz
ꝓcubinarij comedēt̄ nō potuit nec debuit eū p̄ tūc p̄sumere crimio
sum pbabil̄. Aut potuit. si nō ergo potuiss̄ secū comedere ꝓtra p̄
ceptū ⁊ doctrinā apostoli. Si potuit eū pbabil̄ p̄sumere crimino
sum. vt sc̄; fm̄ Liram ibidē p̄funderetur ⁊ emēdaret̄. sic habeat̄ p̄po
sitū. sc̄; q̄ poss̄ q̄s pbabil̄ ex euidentib; signis aliū pbabil̄ in pec
cato p̄sumere. saltē ex p̄suppōne. vt supra dictū est. ⁊ eūdz in morta
li timere. Quo mō als̄ b̄t̄is Joannes bap. a pctō temerarij iudicij
potuit excusari dū Herodē de crimine nō p̄terito t̄m̄. sed etiā de pre
senti arguit solū hoc sciēs p̄ signa pbilia. v̄puta p̄ diffamā. coha
bitatōem. ⁊ s̄ilia. Et s̄ili mō poss̄ applicari de notorio usurario quē
ecclia p̄cepit arceri a ꝓmunione altaris. ⁊ eius oblatōes nō esse re
cipiēdas. vt p̄; in. c. q̄; in oib; de usuris. Si ess̄ nesciret̄ quis mora
li certitudine in mortali pctō. t̄lic̄ doctores. vt b̄t̄is Tho. Albertus
Bonanētura Alexāder ⁊ alij supponerēt̄ falsum. q̄n̄ dicūt q̄ illi q̄
scitur in manifesto pctō mortali debet renegari ꝓmunio. ¶ Secūda
rō ex eodē fundamētō. ⁊ est ip̄ius Angeli. Predictus inducēs indu
cit ꝓcubinariū ad mortale pctm̄. dans ei ad hoc efficacē occasionē
ergo mortāl̄ peccat. Antecedēs p̄; q̄; ꝓcubinarius ad celebratōnem
ad quā inducit̄ sp̄ mortāl̄ peccat. p̄ ca. si. supra allegatū. ⁊ p̄mo pe
riculo patuit. Et d̄t̄ Bonanētura in q̄rto. dis. xij. q̄ ꝓcubinarij nō
sunt digni celebrare. ⁊ q̄n̄ celebrant nō sunt digni ꝓficere. ⁊ q̄n̄ ꝓfici
unt nō sunt digni sumere. hec ille. Si dicas. ego vtor malicia cō
cubinarij in bonū solū ministrādo sibi p̄ accūs materiā peccandi
R̄ndet̄ p̄ eūdz b̄. Tho. vt infra ad sextuz argumentū declaraf̄. q̄uis
in casu vt ibidē ponit̄ hoc liceat dū quis vtitur malicia alterius in
bonū. hoc t̄m̄ solū fit in necessitate ad redimendū veritatē ⁊ non

prebet volutarie materia pccati. scz vt act^o pccati iunctus fiat. In casu
aut nro nec e necessitas legitima vt patebit. nec inuite vexatio redi/
mit. sz act^o celebratiois pccubinario de merito? volutarie in eo cau/
sat. id secus. qre peccat vt etia in scda clusione patebit. Un pz cui/
denter si liceret sic vti malicia pccubinarij in sacramentoz ministratoe
absqz pccato. tuc etia pastor possz ei^o malicia vti i bonu z pmittere sibi
absqz pccato cura aiaz qd pstat illicitu ee. put supius. q. j. pbat. qz in
casu nro tal vsus illicite phibet. ¶ Tertia ro. In morali materia si/
cut ad pns ee pstat vbi de pccato mortali qris aut piculo ei^o si dimite/
titur certu. z incertu agat. mortali peccat vt p maximā sup in alia
pma clusione patuit. q maria cu in dubio vera sit. qtomagz h in
casu nro amplior certitudo q dubitatio habet de h q pccubinaris
no sit idone^o z tñ inducat. sz pdict^o inducēs agit hmoi. qz si no eū
induceret nec sibi nec alteri piculu pccati imineret. qd tñ ipm inducē/
do ptingit. q seqt q mortali iducēdo peccat. Et dixit qda solēnis q
inducēs notoriū pccubinariū ad ministrādū sacramēta sine necitate.
gu^o ipis peccat z i malicia eū excedit qn als notori^o no fūisset factur^o
Cōclusio Scda. Curat^o aut rector ecclie cuiuscūqz pccu/
binariū notoriū ad celebrādū no dz admittere
nec sibi reqsita ad h ministrare. Nec scda pcclo seqt pma. z pt p eadē
media vera pbari. qz ad idē gen^o moris reducunt admittere pccubi/
nariū ad celebrādū z eundē ad h inducere. ppter tñ nonillos ad/
huc vera varijs ostēdit medijs. Tum ex pre occasione z sensus in
pccati pccubinarij. Tu etia pcpue ex pre scandali qd curat^o in h effi/
caciter causat. Prima ro. qcuqz no phibet mortale in primo dū pt
et casus se offert. sz poti^o volutarie coopat peccat mortali. sz curat^o
seu rector admittēs celebratū pccubinariū in ecclia sua aut sibi ad
h reqsita amministrans agit hmoi. q. Maior e nota. obuiat em pcep/
to correctois fraterne de pccato mortali pmittēdo. Et ostēdit ex b. th o.
in de pfectoe christiane religionis p Nicolau dincelspiel. qz eodez
pcepto q pcpit qd diligere primū. pcpit pccariū malu vt e mortale
ab eo remouere seu ipedire. sicut videns incedentē aliquē p viā cre/
dens q in ea statim incidere piculu mortis peccaret. nisi retraheret
eū. Minor pz. qz curat^o mortale qd pccubinari^o p. c. si. vbi supra
pmitit p admissionē seu reqsitorū amministratōem no ipedit. sz ad h
poti^o puocat eū tñ libere in ecclia sua h ipedire posset. Cōfirmat
hec ro. si em sano petēt cōicare publice. no tñ in festo pasche pastor
tenet sibi eucharistiā denegare qn scit eū etia in occulto pccato ppter h
fm Petz de pa. in. iij. dis. ix. qz tenet primū a pccato phibere. mlto for/
tius curat^o eadē rōne pccubinariū exntem in notorio patentē celebra.

Foliū

re ubi etiā sit cōmunio d; cohilere Et p̄ oīs nec aliq̄ eū ad celebrādū
d; acceptare. vt statim dicit. vnicuiq; eū mādāt deus de primo suo
¶ Si dicat curat̄. ecclia cōcubinariū admittit. cur ego eūdē i ecclia
mea nō admittēre R̄ndef. vt patebit ad p̄mū argumētū. q̄ ecclia
nullo mō ad celebrādū cōcubinariū admittit. s; p̄m̄ phibet. nec ec
clesia ip̄m admitti admittit. vt iā p̄ma cōlone tactū fuit. Nec h̄ vi
deat mirū. si eū ecclia p̄pter irreuerētiā sacri altaris vitādā phibet
sacerdotibus sub pena peccati mortalis ne vasa sacra et corporalia
ad sacrificium altaris req̄sita immūda seruentur aut admittant. vt
infert Angel⁹ p. c. ij. de custo. eu. Cur imūdū z infamē inimicū regē
ad mēsam altaris ei⁹ sc̄ssimā admitti nō phiberet. Cū etiā oīs ec
clesie deuotio. vt inq̄t scho. in q̄rto. dist. viij. in ordie ad illud sacm̄
habeat. ¶ Sc̄da rō. Predictus admittendo seu āministrādo req̄sita
p̄sentit in pctm̄ mortale. q̄ p̄ Aplm̄ ad Rom̄. p̄. peccat mortāl̄. An
cedēs p̄bat. qz volūtariē absq; legitima necitate cōcubinariū req̄sita
ad celebrādū āministrat z eūdē p̄ p̄sentum cōparōis ad h̄ ad
mittit. q̄ eū celebrādo cōcubinarius peccat mortāl̄ in pctm̄ eius cō
sentit. In signū cur⁹ p̄sentias quas sibi interdū negaret ip̄o celebra
te volūtariē tribuit nolēs eū nō celebrare. ¶ Si dicas. ego volo z
p̄sentio in sacrificiū. z admitto z cooperor ad actū celebratiōis ei⁹
q̄ cū sit act⁹ exterior s̄m opinionēb. Tho. nō addit maliciā actū in
terioris p̄se volūtatis eius. in q̄ volūtate iā ip̄e p̄us pctm̄ p̄fecte
p̄pleuit. q̄ nō pecco R̄ndef. licz talis actus exterior celebratiōis de
se nō dicat maliciā etiā in cōcubinariū. tñ maliciā in ip̄o. actui h̄mōi
semp̄ aut frequenter adiūgit. In signū cuius cōcubinarius hoc actū
celebratiōis veneretur. z mortāl̄ (vt patuit) peccat. Et ideo necessa
rio seq̄tur. q̄ curatus eū cū p̄sensu admittēs ad hūc actū celebratio
nis seu ip̄m iuuās. q̄ ex p̄sequenti in pctm̄ eius p̄sentit Istud cla
re videt̄. Tho. de peccate z causante pctm̄ in se vel in alio innuere
in de malo. q. p̄. arti. ij. z. q. ij. arti. vi. sub his verbis. Quādo malū
semp̄ aut in plurib; adiūgitur bono qd̄ p̄ se quis intēdit. tunc talis
scz peccando. q̄uis malum per se nō intendat. non tñ excusatur a pec
cato. qz z si nō velit malum s̄m se z principaliter. tamen hoc ip̄sum
vult ex p̄sequenti. magis eū vult incidere hoc malum q̄ carere tali
bono. hec ille. Exemplificat in peccato proprio. vt de furante calicez
p̄secratum. qui peccatum sacrilegū nō aduertit. z tamen ex p̄sequē
ti in ip̄m p̄sentit. Exemplificatur etiā de peccato alieno ip̄m causan
do ad p̄positū p̄ Albertuz in quarto. distin. xvij. vbi d̄ q̄ curatus
solū admittens sacerdotē q̄ in cōmuni nescit discernere inter morta
lia ad audiendū p̄fessionem mortāl̄ peccat. q̄uis curatus solū sa

cramentū penitētie et hunc actū bonū q̄ est a peccatis absolueret velit et
 intēdat. ex sequēti tñ in peccatū p̄sumptōis coniunctū illi⁹ sacerdotis
 p̄sentit. h̄stalis hoc ip̄m p̄us in volūtate p̄fecte p̄miserit. Ita in p̄po
 sito. curat⁹ admittēs p̄cubinariū ad celebrandū in peccatū ei⁹ q̄ talis
 celebrādo p̄mittit ex sequēti p̄sentit q̄uis sacrificiū solū velit et pec
 catū ei⁹ nō aduertat. Cōfirmat̄ hec rō p̄ p̄pōnem illā maximā
 durādi sup̄ius allegatā. pura qñ q̄s h̄z legitimāz cām negādī id qd̄
 p̄ent. nec hoc sine mortali accipit si dat qd̄ p̄ent p̄sentit in peccatū acci
 pientis. sed curatus ecclesie habet legitimā causam negandī celebra
 tionem ne sc̄z celebret ibidē p̄cubinario vt p̄ dicta et ita in hac conclusi
 one et corollarijs dicēda notari p̄t. Et ita p̄cubinari⁹ vt sup̄ patuit ce
 lebratōem nō attētat sine mortali peccatō. seq̄t̄ q̄ p̄ h̄c maximā durā/
 di etiā p̄positū. Per h̄c etiā mediū vt sup̄ patuit p̄bat durād⁹ q̄ sa/
 cerdos admittēs et nō negat̄ notorio peccatō eucharistiā dū p̄ent. pec
 cat mortāl̄ et p̄ p̄sentum ei⁹ peccatō cōicat. Cur q̄ curat⁹ seu rector ad
 mittēs et nō negans p̄cubinario notorio peccatō celebrare ip̄am cele
 bratōem. nō cōicaret ei⁹ peccatō cū p̄cubinari⁹ celebrādo etiā cōicat. et
 cū h̄ qd̄ apl̄i est p̄secrat. ¶ Tertia rō p̄pter qd̄ vnūq̄d̄q̄ tale et il
 lud maḡ. s̄z admittere p̄cubinariū ad b̄ficiū ad celebratōem insti
 tutū est malū. qz p̄cubinariū celebrare ē malū. q̄ ip̄m admittere ad
 celebratōem ē magis malū. et p̄ p̄ns illicitū. Ita ē etiā rō b̄ri Tho. in
 qd̄libet. viij. ar. vj. q̄re malo nō p̄t dari b̄ficiū ecclesiasticū. Et etiā ad
 platōem v̄l ecclesiasticū officiū optz eligere aliquē q̄ sit simpl̄r bonus.
 qz mal⁹ p̄ qd̄libet mortale reddit̄ indign⁹ ad qd̄libet sp̄uale exequen
 dū. Et ad h̄ allegat̄ Dionysiu in epla ad demophilū loquentē de sa
 cerdote q̄ nō ē gr̄a illuminat⁹. nō ē ille inq̄t sacerdos. s̄z inimic⁹ volo
 sus delusor sup̄st⁹ et sup̄ sup̄ d̄nicū ppl̄m pelle armat⁹ ouina. Dec
 ibi. Media etiā ordināda sunt fm̄ exigentiā finis. qd̄ nō sit dū p̄cu
 binario indign⁹ ad celebrandū admittit̄. aut sibi iuamentū ad h̄
 p̄stat. ¶ Quarto p̄bat. Cōcubinari⁹ celebrādo scandalizat̄ p̄ximū
 mortāl̄ q̄tū in ip̄o est. q̄ etiā adhūc actū p̄ quē scandalizat̄ admittēs
 seu p̄ instrumēta rep̄sita ad hoc eū inuās existēs causa sine qua nō
 peccat mortāl̄. Antecedens aperte p̄z p̄ Schotū in quarto. dist. xij.
 vbi d̄t sic. De peccatore publico seu notorio. certū est q̄ ante penitē
 tiam peccat mortāl̄ p̄ficiendo. nō tñ qz est in mortali. s̄z qz scanda
 lizat̄. hec ille. et applicat ad p̄cubinariū. Rō qz notoriū peccatū (vt sa
 pra patuit fm̄ b. Tho.) scandalū p̄stat et aptitudinē ad peccatū. Qu
 aut̄ scandalizat̄ celebrādo p̄z. qz maximū sp̄uale bonū sub periculo po
 nit. Nō etiā minus bonū sp̄uale est actus ordinis q̄z ip̄e ordo. imo
 fm̄ Albertū in q̄rto. dist. xxij. cum ordo sit p̄pter ip̄m. ideo maius

Foliū

eo est. s; ꝓcubinariū admittēs ad ordinem scādalizando ponit sub periculo bonū spūale ꝛ peccat mortalt ꝓm bñm Tho. supius allega- tū in q̄rto. dist. xxxij. ḡ etiā eū dē admittens ad actū ordinis. vtpu- ra ad celebratōem. ponit spūale bonū sub periculo. ꝛ peccat mortalt Si em̄ ꝓpter periculū ꝓrēptus act⁹ spūalis ꝓdicādi nō ꝓt sibi absq; ꝓctō ꝓmitti. seu ad h̄ cū ꝓsensu admitti. vt sup ꝓ bñ. Tho. ex ver- bis Gregorij ad h̄ allegatis patuit. Quō ḡ ꝓpter piculū ꝓrēptus ꝛ irreuerentie ꝓcubinariū ad hūc actū celebratōis (q̄ maior sub sole nō extat) absq; ꝓctō ꝛ sine scandalo admitti posset. q̄ Cōsequenter iā tā sacerdotū q̄ laicoꝝ varia ꝓnt notari scādala. Unde ꝓrmissio scandalo q̄ ip̄met ꝓcubinarij in eoz vicio ac statu scādalo firmat cū eque cū castis ꝛ honestis honorant q̄s q̄so ex hac radice nō cre- deret scandalū ꝛ piculū grande alijs sacerdotib; ꝛ ꝓserrim simplicibus imminere vt ad s̄lta labant. Rursus timendū q̄ celebrādo nō nulli sacerdotes infecti ac laicoꝝ plurimi exēplo ꝓcubinarioꝝ sedu- cti eucharistiā in eoz damnatōem vt ip̄i recipiūt nō estimantes dis- cussionē magnā. neq; tāta ad celebratōem aut ꝓmunionē eē necessa- riā plus moti ex ꝓcubinarioꝝ fact; q̄ ꝓbis ꝓho. ꝛ ethicoꝝ testate cū d̄t. Sermones q̄ sunt de actib; minore fide hnt q̄ opa. q̄n igit ser- mones discordant ab his q̄ sunt ꝓm sensum operib; ꝓꝓꝛeti ꝛ relecti fiunt. etiā ꝛ vez ꝓ eos enūciatū insup interimūt. hec ille. q̄ Taceo q̄ plures vt verifile est minorem hnt reuerentiā ad diuina sacramēta q̄n eadē vidēt tractari ab imūdis ꝓcubinarijs. ꝛ sic nō solū tradi a canib; q̄d minus ē. s; etiā q̄d maius est ab ip̄is recipi. Et vtinā nōnū q̄ aliq̄ rei patientiā sup his minus catholice ꝓsiderātes. dū hec ꝓꝓ abominabiles ꝓcubenarios fieri ꝓspiciūt interdum in fide nō va- cillarēt. Taceo scandalū etiā aliud singulare puta ꝓtumacie q̄d ꝓcubinarijs laicis ꝓtingere ꝓt. dū sc; ip̄is an ꝓcubinar; abiectōnem a sacerdotib; (q̄ vt sup ad h̄ sub pena eterne dānatōis tenent) negat ꝓmuniō. q̄s q̄so dubitat q̄n eoz plurimi sacerdotib; his ꝓꝓꝛue tūc rīdebūt. Cur ꝓcubinas nostras an sacramēti ꝓmunionē cogemur abijcere. cū sacerdotes ip̄i manētib; cū ip̄is eoz ꝓcubinīs iudic; ꝛ ce- lebrāt ꝛ vt nos etiā publice cōicant. Aduertāt igit ecclīaz rectores iuxta euāgelīū eē scriptū. ve illi ꝓ quē venit scandalū

Corollarīū primū Curat⁹ siue rector cuiuscūq; ecclīe d; missam notorij ꝓcu- binarij ꝓꝓedire ꝛ ꝓꝓꝛeti req̄sita hec sibi renegare. Istud ꝓꝛ vbi sup ꝓ dicitū Hieronymi. vbi d̄t h̄ sane sacrificiū ē ꝓꝓediendū. Q̄ at hoc ꝓꝓꝛedire de se nō s̄ illicitū ꝓꝛ ꝛ a signo. habet em̄. xxxij. dist. ꝓꝓꝛ. s. verū. vbi papa duob; ducib; scribēs inq̄t. q̄tu ꝓꝓꝛētis tales forni-

caros ubi oportuerit a sanctis ministerijs phiteatis. Cuius rō su
pra i scda conclusioe patuit Et confirmat. dr em. xxiij. dist. qpt 7 ad idē
lxxxij. dist. error. z. c. sentire. Qui p̄t obuiare 7 p̄urbare pueros
et nō facit nihil aliud est q̄ fatere impietati eoz. nec hoc caret seru/
pulo secrete societatis. Sicut q̄ furioso volēti se ledere nō dandus
sed negādus est gladius. ita nec ꝓcubinario volēti celebrare danda
sunt req̄sita aut ad celebrādū licētia. sed sibi petēti sunt deneganda.
Et p̄ p̄ns curatus missam eius debet s̄pedire. als nō impedido 7 req̄
sita p̄stando ꝓuincitur peccare. Cur em nō peccaret pastor seu rector
alienius ecclie q̄ volūtarie absq̄ necessitate porrigit hostiā 7 vinuz
ꝓcubinario ad celebrādū. quē scit aut scire debz absq̄ mortali pctō
sacrificiū nō posse ꝓficere. Cū ipsi tabernarij hospites seu patreifa/
miltas peccēt mortālī. dū publice cibos q̄b̄ ieiuniū ab ecclia ꝓceptū
soluūt. ministrāte eis. scz in quibz nulla apparet excusatio legitima.
dant em occasione ad mortale pctm̄ ꝓximū scandalizātes. ꝓut ad
longū Gabriel offēdit in q̄rto. dist. xvi. 7 ibidē cū subscriptōibz do
ctor ꝓnit hāc fuisse conclusioē facultatis theologie studij Magūti
nensis In hoc tñ casu longe minor est certitudo de pctō cui ꝓstatur
occasio q̄z in casu nostro

Corollarium Scdm. Sicut curat⁹ admittēs ꝓcubi/
nariū notoriū in ecclia sua ad celebrādū
peccat. Ita quis alius q̄ eūdē ad celebrādū acceptat. Istud ꝓz. qz cō
sentit in ei⁹ pctm̄. vt p̄ rōnes scde conclusiois patuit. Et sp̄cālī nūc
tali rōne ꝓbat. qui accipit seu exigit sacramētū ab idigno 7 infami
cū posset habere meliorē q̄ rite 7 licite sibi hoc ministrēt peccat mor
talī. qz talis vt vult doctor subtilis in quarto. dist. v. recipit sacra
mentū ab eo cui nō incūbit ministrare. assignans hoc ꝓ rōne quare
recipiēs baptismū (qd̄ tñ sacramētū est necessitas) a ꝓcubinario
nō ordinario. cū possit habere meliorē cui incūbat ministrare peccat
Et dr ibidē Landulphus q̄ mortālī Sed acceptās seu exigēs ꝓcu
binariū ad celebrādū agit h̄mōi. ꝓt em libere ibidē vl̄ alibi missaz ꝓ
ꝓcubinariū celebrādā ꝓ honestos nō ꝓcubenarios sacerdotes sup/
plere 7 animabz subuenire q̄b̄ rite celebrare incūbat. Concubinari
us aut cū sit infamis. vt ꝓz. iij. q. ꝓ. c. ꝓ. Ideo sibi nō incūbit rite ce
lebrare. 7 ꝓ p̄ns eū ad celebrādū vocās aut acceptās necario peccat
¶ Si dicas. bñ ꝓcedo q̄ inducere nō ꝓcubinariū ad celebrādūz
sit pctm̄. sed miror adhuc sup iam dictis q̄ ꝓcubinarius oīno iā pa
ratus celebrare. 7 q̄ iam se ad hoc offert nō possz admitti nec ad ce
lebrādū acceptari Rñdetur. ne mireris. qz idē gen⁹ peccati est ef
ficaciter cooperari iā ꝓcubinario parato celebrare 7 eūdē nō paratū

Foliū

inducere. solum est additio et circumstantia per accidens penes presens et absens et non formalis ratio obiecti in peccato variatur. sicut de peccatis alienis seu participantibus in alterius peccato volentis iam peccata reddi solet. Unde sicut idem genus peccati mortalis est episcopus non paratum inducere. et eundem paratum ad hoc iuuare quod scubinarium sciens ordines deferat. ita in proposito. Unde qui paratum iam scubinarium ad celebrandum suis stipendiis et presentibus stipendiis ne missa eius omittatur quid aliud ostendit nisi quod sibi peccatum proximi seu eius damnatio non satis displicet. et per consequens. ut supra in quarto notabili etiam factum fuit gravissime peccat. Confirmat hoc aperte per Chrysostomum supponendo ex prima resolutione quod scubinarium paratum et volens celebrare mortaliter peccat. Allegans enim illud Marci. iij. Pharisei consilium fecerunt cum herodianis. adversus Jesum quomodo eum perderent. Jesus autem recessit ad mare cum discipulis suis et sic dicit. Sciens inquit dominus consilium eorum non divitendit. sed una reddita ratione recessit. ne magis insanias eorum excitaret. quod non potest fieri ut malicia ratione placatur. ignorantia quod eundem ratione placatur non malicia. sed amplius excitatur. Sciens ergo illos paratos ad male faciendum recessit. non quasi timidus subtrahens se ab eis. sed quasi misericors parcens eis. ne eos ad opus impium amplius irritaret (et sequitur hic ad propositum) quoniam enim inquit qui paratus malum facere apud deum iam fecit. in qui intellegit paratum esse aliquod opus malum facere. et irritat eum datus ei occasiorem ut impleat malum ipse particeps est peccati eius. Ut quod res mala exitum suum per te invenit. et qui sine te fuerat periturus. aut quod tum ad voluntatem suam iam perditus erat. ut quid per te impletus est perditio eius. hec ille. Et allegatur in de vita iesu prima parte. c. lxxij. Item ponatur et esto quod ita esset quod iuuando iam paratum scubinarium solum ad actum exterioris celebrationis nullum in eodem per hoc causares peccatum. ita quod malicia peccati tota in voluntate scubinarium consummatata sit. Adhuc tamen ex alio fundamento cum iuuando seu acceptando graviter peccares. Quod patet a minore. ut quidam doctor Theologus dixit. Si enim actum exteriorum quo quis conatur alterum ledere in corpore tenemur impedire propter primum. etiam esto quod non fiat propter invadentem qui iam supponitur peccatum in voluntate consummatasse. quanto amplius in proposito. ubi lesio fit anime proximi per actum exteriorum. hunc ipsam actum impedire debemus. Unde cum actus exterior missis in quantum sit a scubinario. ut iam in secunda resolutione per Scholam patuit proximum scandalizat. non autem voluntas scubinarium que latet. sequitur quod etiam esto quod propter scubinarium ipsius

missa non deberet impediri. adhuc tamen propter alios proximos
 ipsius missam quibus qui hoc pmode puenienter ⁊ rationabiliter
 potest impedire debet. hec ille

¶ Sequuntur argumenta ptra dictas pclusiones
 et corollaria vna cū solutōnibꝫ adiūctis

Arguitur Primo Ecclesia sustinet ⁊ tolerat ꝑcubinarios
 in ministerio qꝫ celebrāt ꝑut experiētia
 teste vbiqꝫ fieri videtur. ergo nō videtur ꝑctm ꝑcubinariū ad cele-
 brandū inducere Si dicas. esto qꝫ ecclia ꝑcubinariū toleraret h
 solū videtur ꝑpatientia. ⁊ ꝑ ꝑsequens inducens eū dē ad celebrādū
 nō est tatus in foro ꝑscie. iuxta textū in. c. cū iā dudū. de ꝑbē. vbi sic
 dicit. multa ꝑpatientia tolerātur. qꝫ si deducta fuerint in iudiciū exi-
 gente iusticia nō debent tolerari. Contra hoc videt directe repli-
 ca ꝑ ꝑciliū Constātiense filiter ⁊ Basiliēse. vult em hoc ꝑciliū. vt no-
 tat dñs Antonin⁹ in. ii. ꝑte. ii. xxvij. qꝫ nō tenentur fideles vitare sa-
 cramenta ꝑcubinariōꝝ aut eorū diuina. nisi postqꝫ fuerint denunciati
 ꝑ ꝑlatoꝝ publice qꝫ euitent. Cū ipse in eadē ꝑte. ii. xxv. c. iij. ponit
 bullā ꝑciliij Cōstātiē. desup. cuius tenor talis est. Nemo ꝑinceps
 a ꝑmuniōe alicuius in sacramētoꝝ receptōe aut ministratōe ꝑter
 tū cuiuscūqꝫ sentētie aut censurę ecclēsticę seu ꝑhibitiōis ab hoīe
 vel a iure tenet abstinere. vel aliquē vitare. nisi fuerit in certā ꝑionā
 a iudice denunciata spēalr ⁊ expssa ⁊c. excepto casu de iniectione manu-
 um in ꝑsonas ecclēsticās notoria ⁊c. hec ibi ¶ Dñm. qꝫ argumē-
 tum ꝑmū hoc falsum assumit. nō em ecclia tolerat ꝑcubinariū in
 ministerio. ita qꝫ ad hoc sine necitate possz induci. vt in casu nostro
 ꝑtingit. Istud ostēditur apꝑ ꝑ Panoz. in. c. vestra. de coꝑa. cleri. ⁊
 mu. vbi dicit Ille solū tolerat ab ecclia qui nō fuit damnatus. nec cō-
 fessus. nec hꝫ opis euidentis. hec ille. Sequitur qꝫ ad ꝑpositū a ꝑtra-
 rio sensu. ex quo ꝑcubinarius notorius hꝫ opis euidentis qꝫ nō to-
 leratur ab ecclia. Insup idem ostēdit sic. Si ꝑcubinarius tole-
 raret ab ecclia. cū triplex sit ecclie tolerantia. vt notat Joan. and. in
 mercurialibꝫ. in regula ꝑctm. lib. sexto. hoc est aliqua illarum. sed
 hoc non. Aut em ꝑmo toleraret seu permetteret ꝑpter mai⁹ malū
 vitandū. sicut ꝑmittit ꝑofibulū. sed hoc nō. qꝫ ꝑcubinariū suspē-
 dit. ⁊ ipm dū celebrat pena irregularitatis affligit. vt supra patuit
 Aut secūdo ipsum toleraret ꝑpter maius bonū quod speraretur. si-
 cut iudeos ꝑmittit ꝑhibens eis in ritu eorū fieri impedimentum
 sed hoc non. ꝑpositū em in casu nostro hic agit ꝑ ꝑhibitiōes
 et censuras impedimentum ꝑstans concubinario ne ipse celebret.

Foliū

Aut tertio permetteret consentiēdo ppter rem licitam. sicut permittit clericum degradari et sequenter occidi. Sed nec hoc modo concubinarium ad celebrandū admittit in signū cuius sub pena eterne damnationis. p. c. si. vbi supra. hoc ei prohibet. Unde ecclesia omnino in hoc est aliena. eo qd p̄m ipam illicitū est consentire malo et nudus consentus damnabilis est. vt in. c. felicitis. de peni. libro sexto. Nequaquam ergo ecclesia concubinariū in ministerio tolerat. Hoc ipm etiā patz a signo. nam ecclia post scilicet Constantiense et etiam Basiliense ipsos equaliter sicut antea in censuris tenet. nec per huiusmodi scilicet eos aut aliquem censuris innodatus intendit releuare. Un̄ decretū scilicet Basiliensis postq̄ mitigatōem erga christi fideles vt possent audire diuina eoz notauit. de post ita subdit. p hoc tñ excommunicatos suspensos interdictos seu phibitos nō intendit in aliquo releuare. nec eis quomodolibet suffragari. Datū anno dñi. M. cccc. xxxv. quinto idus Junij in sessione. xx. hec ibi. Sequitur ergo si ante scilicet ipsi concubinarij fuerūt in censuris. qd hodie etiā in eisdem maneat. et persequens ab ecclia nō toleratur. Demū dicit. esto qd ecclesia toleraret concubinariū in ministerio. ita qd eūdem celebrantē nulla censura puniret. quo mō adhuc tūc iuxta p̄mū notabile p̄dictum conclusio p̄dicta manet vera inferius ad. xi. argumentū tangeť

Ad replicā De scilicet Constantiense directe in contrarium responderetur. qd hoc scilicet solū propter christi fideles tollit censurā ecclie. que prius ita vigeat qd christi fideles nō poterāt interesse diuinis concubinariorū. Nō autē tangit casum nostrum in iure nature fundatus. Unde considerandū qd potest notari ex verbo Tho. vbi supra in quodlibetis. duplex vitatio concubinarij. Una que fundatur in iure positivo. scz propter ecclie censuram. et illam solā tollit scilicet p̄dictum. vt patz intuenti bullam predictam debite. Dicit em̄ bulla. qd nemo a comunione alicuius in sacramentoz receptōne aut amministratōe pretextu cuiuscūqz censure eccliasice. etc. quas censurā solum stat esse de iure positivo. Et nō dicit pretextu iuris cuiuscūqz siue nature siue diuini. Alia est que fundatur in iure nature. de qua nūc ad p̄positū. et hec nō potest tolli p̄ eccliam seu scilicet. nec p̄ ipm tollitur. vt supra p̄mo notabili patuit. Istud euidenter per ipam ecclesiam et canonem potest ostendi. Eadem ratio vitatōnis alicuius est hīc in amministratōe sacramentorum et receptōne. prout in bulla predicta tangūtur. Si iam constat vbi ius nature et ratio obstat qd ecclesia propter istas bullas in amministratōe sacramentorum non admittit qd notorio peccatori possit sacramentū eucharistie amministrari. sed prohibet. vt patz de.

Secra. distin. ij. p dilectōe. ergo nec ad ppositū vbi ius nature ob
 uiat ipa ecclia de receptōne sacramenti vt suo modo fit in inductio
 ne scubinarij ad celebrandū cedit. ¶ Et confirmatur istud p quēdā
 vtriusq; iuris doctorem in ppendio suo iuris canonici circa titu. de
 cohabi. cleri. z mulie. qui dicit Vellem inquit libenter scire quo noīe
 appellaretur doctor ille qui auderet determinare romanū pontificē
 posse dēre legem q̄ quilibet sacerdos poss; tradere eucharistiam
 cuiuslibet notorio peccatori nō disposto se emendare. qz ess; extra rō/
 nem. textus in. c. pro dilectōe. de pse. distin. ij. extra quā papa nō po
 test statuere. nō ergo dicta pstitutio Constantiensis ita simplr est in
 telligenda q̄ velit laxare habenas clerici notorij fornicatoris. hec il
 le. Quis em diceret q̄ prouida sancta mater ecclia cedat vt q̄s fra
 trem suū ad mortem qui al's tūc nō fuiss; moriturus inducere poss;
 sit. sicuti ptingeret si notoriū suspensum z criminōsum scubinarius
 ad celebrandum inducere cederet. cū celebrando (vt supra etiam p
 ipam eccliam patuit) mortaliter peccat. Itaq; absurdū est talia dī
 cere. imo implicat dicere. ecclia precipit scubinario sub pena irre
 gularitatis cuius pene rigorem sciliū predictū confirmat ne celebret
 Et eadem ecclia cedit alteri q̄ eūdem scubinarium ad celebrandū
 dum volūtariē sine necessitate inducat. z sic idem cederet z probi
 beret. atq; p alios laqueum scubinario transgrediendi preceptum
 eius poneret z incitaret. qd̄ impium est sentire. ¶ In signū veritatis
 predictoz dñs Antoninus z alij qui scilium Constantiense erga
 christifideles in hac mitigatione extollūt approbant z pro releua
 mine ad diuersos casus pstanter apponunt. Nihilominus predi
 ctos inducentes scubinarios ad celebrandum nō excusant per hoc
 scilium. sed omnino hanc inductōem dicūt illicitam esse z dare oc
 casionē peccandi ¶ Aduertāt ergo instantes pdicti ne nimīū iuri po
 sitiuo imitātur z discant hoc ipm a iure nature discernere. vñ Lau
 cellarius in regulis moralib; dicit In omni iure positiuo q̄tuncūq; po
 sitiuo bene instituto aliqd̄ p̄tinetur de iure naturali z diuino. Se
 cernere aut ius diuinum z naturale a iure positiuo sicut est difficile
 ita maxie necessariū z vtile in omni materia morali. hec ille. ¶ Stat
 ergo hec veritas bene q̄ vitatio scubinarij quo ad ius positiuū tol
 latur z eiusdē vitatio ex circūstantia ppter ius nature qd̄ obstat tol
 li nequeat. sicut a simili pz de notorio pfugo monacho non deserent
 te suū habitum. Talis em in celebrādo fm ius positiuū debet vitā
 ri. qz defacto est excōicat. p. c. vt periculosa. ne cle. vel mo. li. vi. Jā
 aut ppter pdictū sciliū nō op̄ez. Atm̄ adhuc ppter ius nature cō
 currens z obstans ad celebratiōem non p̄t induci absq; pctō. cum

foliū

propter scandalū. tum qz quibus tenet nō existente causa legitima ca-
nere mortale in proximo. z pferim. qz talis cum hoc celebrando ir-
regularitatē incurrat.

¶ Secūdo Parrochiani pnt ꝓcubinarios eoz pastores india-
cere ad ministratōem sacramentoz. q̄ pnt etiā eos z alios
inducere ad celebrādū. Dm q̄ subditi seu parrochiani in necita-
te a ꝓcubinarijs exigētes sacramēta necaria aut debita a ꝓcō excu-
sant. nō autē exigēdo ab eis volūtaria sacramēta sine necitate. vt sic
in casu nostro. pat supra patuit notabili quarto. Un̄ rō huius pz
qz necitas licitū facit id qd̄ als illicitū est. etiā in ꝓceptis diuinis et
nature. vt supra q̄rto notabili de vsura dicitū fuit. circa qd̄ ibidē Al-
bertus allegat silēte iuramento. In necitate em̄ licitum est iurare. si
ne necessitate autē illicitū. Cū q̄ subditi tam de iure diuino q̄ huma-
no necessitant a tali suo pastore sacramēta recipere. et qz fm̄. b. Tho.
Richardū Scotū in quarto. dis. v. ipi subditi exigūt a tali malo id
qd̄ iustū est z eis debet. ideo nō peccāt. nullus em̄ peccat recipiēdo
qd̄ sibi debet. cū ille ꝓt hoc debitū nō peccādo reddere. Potest em̄ ꝓte-
ri seu ꝓfiteri. vñ vt dicit Schotus. nullius malicia excusat eū a soluē-
do debitū quo alteri tenet. nec ꝓtenti imputādū est si ille nō ꝓnite-
at. ꝓt em̄ actū illū nō inq̄rū ꝓctū est. sed inq̄rū debitū est. hec il-
le. Un̄ dicit etiā Landulphus ibidē. Ille qui recipit a malo sacerdo-
te vel ministro suo q̄ dicit ministrare vt ordinarius siue qz est in ne-
cessitatis articulo nō coopat malicie eiꝝ. vellet em̄ q̄ eēt bonꝝ in ꝓse-
rēdo. s; qz nō ꝓficeret in emēdādo eū a sua malicia si vitaret eū z si
ibi faceret malū debet ab eo recipere sacramētū. hec ille. Un̄ em̄ sic
subditꝝ malicia ꝓcubinarij in bonū fm̄. De. de pa. z hoc licet ꝓma. q.
p. si iustꝝ. z nō inducit eū ad ꝓctū in tali necitate. Secꝝ vt dictus
est sine necitate in volūtarijs sacramētis. vt i casu nostro. qz ibi nec-
itas exigēdi a tali curato aut alio ꝓcubinario subditi hnt. nec neces-
sitas viget. nec ipse ꝓcubinarius ad soluēdū ex debito tenet. q̄re vtro-
biqz est piculū in mora. q̄ Ex quo inferit corollarie q̄ nullꝝ etiā sub-
ditus in anniuersarijs. exequijs. aut alijs peculiaribꝝ missis. debet cō-
cubinariū etiā curatū suū ad celebrādū inducere. nec sibi i extremis
vt cōiter fieri solet tricesima. vt ipse faciat aut ꝓpleat ꝓmittere. cum
ibi ex nulla ꝓte debitū excusans aut legitima necitas ꝓcurrat.

¶ Tertio. Dubia sunt interpretāda in meliōrē ꝓtē. Et de q̄libz
ꝓsumendū est bonū. vt pz ꝓ. q. vij. sancimꝝ. q̄ cū dubiū sit
de ꝓcubinario an vere ꝓnitēs existat. videt q̄ idoneus minister debet
at. iudicari quare absqz ꝓcō videt posse. ad celebrādū induci.

xxviii

Confirmat. qz est vitas in hoc videtur discrimini se pmittere in
dicando. primū in pctō. qd est illicitū. Legit em in vitaspatz de qe
dam qui voluit vitare p̄byterū parrochialis ecclesie z abstinere a cō
munione. qz audiuit eū fornicariū. z dixit ad eū dñs. hoies tulerū
iudiciū meū. quasi diceret de occultis nō hominū iudicandū est.
Ddm iuxta regulā iur. esto te misericordes. vbi dicit. q̄nis facta q̄ dia
bitū est q̄ aīo fiat in meliore pte interpretetur. tñ de manifestis nobis
pmittitur iudicare. vt in casu nostro. vñ etiā fm be. Tho. scda scde
q. lx. illa ppositio. dubia sunt interpretanda in meliore parte. vera ē
nisi manifesta rō in contrariū appareat. cū ḡ in casu nostro in p̄cubi
nario rō manifesta de malicia eius appareat. ideo hic nō hz locum.
Un nec p̄prie hic est dubiū. Dubiū em fm p̄m est equalitas rō/
num contrariar. hic aut est inequality z rō potior q̄ p̄cubinari? sic
inidone? minister p̄pter signa statū ei? indicātia. Signa autem
h̄mōi ad hoc in casu nostro sunt. qz p̄cubinariū vt plurimū sunt idu
rati plongātes pctm̄ z raro p̄fiteant. Et si interdū p̄fiteant nō p̄bis
timoratis ac doctis hoc agūt. s; sibi s̄libz aut idiotis vel eis subies
ctis. q̄ de eoz statu nullā eis mentionē faciūt. aut facere audēt. Uel
multi p̄cubinariorū sunt ita obstinati q̄ nolūt separari a p̄cubinīs
cū p̄testatōe arguētes argumēta supra post tertiā p̄clusionē posita.
et infra in fine dicēda. Aut cōiter dicūt. illi z illi litterati z plati ha
bēt p̄cubinas. vbiq; fit. stultū eēt oēs dānāre. verificātes illd̄ Eccl̄.
xxxij. Peccator hō euitat correctōem z ad volūtate suā inuenit cō/
paratōem. Aut demū q̄ plurimū eoz ita infatuātur q̄ credāt se desi
cere. z vix posse subsistere si p̄cubinas suas abiecerint ac plerūq; ea
rum vituperia abominātes ipsas sup̄ fidelitate extollere solēt. Quib
us signis cum p̄seuerantia cohabitātōnis visis z auditis quis q̄/
so regulara p̄scientia tanq̄ dubiū eque de p̄tinentia z p̄tute. sicut de
incōtinentia z statu scandaloso ipsius p̄cubinariū iudicabit. Dicit
etiā circa predictā regulā iuris dñs Anto. in p̄ma pte titu. vlt. q̄ de
his q̄ sunt de genere maloz z mala fm se. pmittit nobis iudicare id̄
est interpretari in malā pte. z reputari digna dānatōis iudicio. imo
pctm̄ eēt h̄mōi bñ interpretari z excusari. xi. q. iij. si q̄s dixerit. et. c. se
quēti. Nō tñ inq̄t debet illos iudicare simplr dānatos. qz p̄nt re
uerti ad p̄niam de ill. hec ibi. ¶ Esto tñ q̄ h̄ casus dubi? ponat ad
huc nō p̄t p̄cubinari? idone? ad celebrandū iudicari. vt sup̄. q̄nto
notabili patuit. Et iā p̄firmat. habet em. xxx. q. v. alif. in dubio p̄su
mit q̄s fornicator. sic a fili i dubio p̄sumit q̄s pagan? z nō baptizat?
de p̄se. dif. iij. puulos. z extra de bap. c. p̄. vñ h̄ mō vbi periculū aie
vertitur. d̄t magister Joā. de geminiano in de s̄litudinib; rerū. libro

Foliū

vij. qđ Guilhelm^o aluerniēsis parrhisiēsis ep̄s dicebat qđ pot^o debe-
mas in dubio aliquē p̄sumere malū q̄ bonū. qz p vno bono reperit
untur decē mali. z multi sunt vocati pauci ho electi. ¶ Sili^o mō ad
illud de p̄sumptōe dicit qđ de quolibet p̄sumēdū est bonū. verū qđez est
fm b. Tho. vbi supra nisi appareat contrarium. vt sunt mala opera z
infamia. put circa Henricū de gandauo Bernardus claremōrēsis
in q̄ in qđlibet quarto. q. xxiij. q̄ in casu nostro euidenter eē p̄stat Et
de b. Tho. qñ p̄sumptio est in periculū alterius. tūc cautela est ad-
hibēda in ea. q̄ cautela hic ē erga p̄cubinariū qđ nō inducat ad cele-
brandū ip̄m malū p̄sumendo cū vt sic nullū imineat periculū
¶ Ad p̄firmatōem qđ eū vitans se discrimini videat p̄mittere zc. qđ
mediū etiā Cancellari^o in de sp̄iali vita lectōe q̄tra assumit p̄bādo
p̄cubinario in audiendo eoz diuina ab alijs nō esse vitādos. de q̄
vitatōe tpe suo q̄stio satis nodosa vigeat. Rūdet qđ in p̄posito
secus dicendū est. qz hec questio hic est de inductōe ad diuina. in q̄
datur occasio peccādi ip̄i p̄cubinario. que inductio legi nature repu-
gnat vbi inducens tenet iuxta p̄dicta p̄cubinariū indignū p̄sumere
ad celebrādū. z nō loq̄tur de vitatōe p̄cubinarioz in diuinis lege
humana solū inducta. de qua loq̄tur Cancellarius. Insup tāgēdo
p̄cū rūdetur qđ inducere volens aliquē sacerdotē ad celebrandū
declinando a p̄cubinario ip̄m inuidoneū supponēdo nō iudicat ab-
solute p̄sonā eius determinate in mortali peccato. sic em̄ agendo dis-
criminari se p̄mitteret. vt vult instantia. sed iudicat ip̄m ex p̄suppōne
in pctō mortali. qđ licitū imo debitū est ex p̄cepto inducenti sc̄at/
bus signis p̄dictis. vt supra q̄nto notabili patuit. Als em̄ cū nolle
p̄cubinariū ad celebrādū inducere sequat. vbi supra ex doctrina be-
ati Thom̄. z gliosi Hierony. si eēt discrimini se p̄mittere. tūc tales
sc̄i doctores p̄stitissent alijs occasione peccādi. qđ sentire ip̄iū videt
et absurdū nimis. Cū dñs Antonin^o in tertia pte. ti. xvij. c. vi. post
Petri de palude in quarto. distin. xij. de Suspicionē habere pos-
sumus nō ad iudicandū primū. sed ad cauēdū pericula. Dicit etiā
Gabriel in. iij. dif. xvi. q̄uis nemo debet aliū iudicare certitudine
iudicis certo infallibili in pctō. p̄t tñ sic iudicare aliū certitudie mo-
rali z fm p̄babilē suspitōem. Alio qñ nūq̄ eēt p̄ueniēda dāna cō-
tingētia z futura picula. hec ibi Et circa p̄dicta notet distinctio iter
iudiciū qđ ē pprie sn̄a firmata z p̄sumptōez q̄ ē p̄iectura vni^o facti
p̄ aliud factū seu argumētū ad credēdū vni^o factū p̄ p̄batōem alte-
ri^o facti. z ex p̄sumptōibz diuersis inducit q̄druplex gen^o suspitōis
sicut est p̄sumptio temeraria. leuis. p̄babilis. z violēta. Nec decla-
rat ad longū Alexander de ales. iij. pte. q. xlv.

Ar. Quarto p̄dictum beati Thome in quarto dist. v. ubi dicitur. Non oportet q̄ qui recipit vel exigit etiā excepta causa necessitatis a malo ministro baptismū peccet. q̄a suo sacerdote debet sacramentū sumere. nec p̄pter hoc ducit eū ad peccādū. q̄ mal⁹ minister p̄t reddere qd̄ d̄z nō peccādo. Ita videt̄ posse fieri in casu n̄o.

Q̄ si dicat q̄s scrupulosus. Sciētiā habeo ne eum inducam. Respondet idē beatus Tho. iij. dist. xxiiij. q̄ verū est p̄ter necessitatis articulus q̄d̄iu minister ecclie est in mortali non est tutum inducere eū ad aliquid sui ordinis exequendū durante tali sciētia. s̄ illā deponere p̄t. q̄ in instanti hō a diuina gratia emūdatur. Dicendū ad quartū hoc et simul ad replicā q̄ duplex minister malus distinguit̄. Quidā sc̄z notor⁹ ex euidentia facti p̄seuerās in peccō. seu ipm̄ permanēter p̄tinuās p̄t hic supponit̄ de p̄cubinario. talis q̄dē nō p̄t salua sciētia induci ad executōem sui ordinis sine necitate. eo q̄ de iure nature suspensus est quo ad se. nec p̄t nec debet p̄sumi bonus ab inducente ad hoc salua sciētia. vt supra patuit in notabilib⁹. Et de tali nō videt̄ b. Tho. loqui in p̄actis locis in q̄rtis. nec ad p̄positus q̄ p̄sertim notoriū p̄cubinariū excepit. Subditus t̄n̄ quomodo in necessitate p̄t rebitum suū ab eo erigere ad secūdū argumētū supra patuit. Alius est minister malus nō p̄seuerās p̄ signa euidentia facti in peccō. vt est ebrius. iracūndus. incōtinēs. et h̄mōi. et erga talem quis sciētia deponere p̄t q̄ nō sit in mortali. quare p̄t eū inducere ad executōem ordinis ad ministrandū. licz nō sit tutū. vt supra d̄t bea. Tho. q̄ absq̄ necitate durate sciētia p̄babili q̄ sit in mortali. quā t̄n̄ deponere possz. q̄ p̄sumere p̄t de tali q̄ sit p̄tritus. cum hō in instanti poterit iustificari. Et sic videtur doctor loqui in dictis locis in quarto. De p̄mo aut̄ p̄seuerante in peccō loq̄tur ubi supra in q̄d̄libetis. Etiā Esto q̄ bea. Tho. in quarto ubi supra etiā de p̄seuerante in peccō loqueret̄. t̄nc videt̄ intelligendus solū de sacramētis necarijs et rebitis ipis subditis. vt p̄z s̄ba eius intuenti. nō autē de voluntarijs. vt supra quarto notabili patuit. ¶ Sed q̄d̄ t̄nc ad dictū ipius beati Thome in quarto. dist. xiiij. q̄. p̄. arti. iij. est dicendū ubi exponens s̄ba Augustini dicētis. neq̄ in homie bono. neq̄ in homine malo aliquis sacramenta dei fugiat. ubi d̄t. fornicarius in q̄rtum malus nō fugiat. sed p̄pter ecclie p̄hibitōem. hec ille. ergo tū ecclia eū iam nō p̄hibeat induci p̄ p̄ciliū ubi supra. videt̄ q̄ posset s̄m b. Tho. nō obstat malicia induci. D̄m̄ q̄ verū est loquēdo de dispensatōe sacramēti in se p̄cubinari⁹ nō est fugiendus in ipi⁹ us dispensatōe. eo vt ibidē b. Tho. d̄t. q̄ eque verū p̄ficiat sacramētū malus sicut bon⁹. Et ita Alexā. de ales in q̄rta p̄te summe s̄ba hec.

Foliū

Augustini etiā exponit q̄b̄ Aug^o. de neq̄ q̄s in homie malo sacra-
menta dei fugiat. id est inq̄t estimet peiora vel nulla. p̄pter h̄ t̄m nō se-
q̄tur q̄ absq̄ necessitate posset ad ministratōem sacramēti z ex se-
quenti ad mortale nouū induci z puocari. Sicut a fili. usurarius
notori^o excōicatus nō ē inq̄tū malus fugiens q̄ nisi p̄pter ecclie ex-
cōmunicatōem in mutui acceptōe. eo q̄ mutui ab eo eque bonū ex-
tat. sicut s̄ia iusto recipiat. p̄pter h̄ t̄m nō ē sibi absq̄ necessitate in ex-
igendo vsurā materia vsure offerēda vt supra q̄rto notabili patuit.
Nec ip̄e ꝛubinari^o inq̄tū mal^o p̄prie fugit. s̄ potius malū iustās
mortale qd̄ sibi si induceret imineret ab ip̄o fugatur

A Quinto. Multi simplices p̄sertim laici bona intentōe in-
ducūt ꝛubenarios ad celebrandū. z platos h̄ agere vidēt q̄
interdū idip̄m eis facere p̄suadent. durū valde eēt dicere q̄ tales pec-
carent z nō excusarent saltē p̄ ignorantia. Ddm̄ q̄uis in inducen-
do ꝛubinariū ad celebrandū eccliasici z ecclie cōsuras sciētes apli^o
q̄ laici peccēt. nihilomin^o p̄pter ius nature qd̄ obstat. ip̄i laici etiā
nō vident a pctō in h̄ excusandi. vñ be. Tho. vbi sup̄ dicens h̄c in-
ductōem de iure nature p̄hibitā sub pena pcti mortal. nō exceptit ab
hoc laicos. nec ad clericos t̄m dictum h̄ restrinxit. Quia igit̄ lumē
naturalis rōnis sup̄ quo hec lex nature fundat cōmune est laicis si-
cut z clericis. Dicit em̄ be. Tho. p̄ 2°. q. xxi. q̄ lex nature est vna oim̄
qz p̄cepta eius sunt cōmunia tam imp̄fectis q̄ p̄fectis. hec ille. T̄cir-
co apte videtur ex quo in clerico nō inq̄tū clericus. sed inq̄tū
agit c̄tra legem nature. hec inductio est pctm̄ q̄ etiā pctm̄ erit lai-
cis ꝛubinariū ad celebrandū inducere. Quāuis aut̄ intentio eo-
rum bona sit. h̄ tamē nō sufficit. qz de be. Tho. in. iiii. dist. xvj. ad bo-
nitatē p̄tutis nedū intentio boni finis req̄ritur. sed etiā req̄rit̄ debita
cōmensuratio circūstantiāz z mediū ad finem qualis nō est in p̄po-
sito. deficit em̄ h̄ idoneitas ministri. vñ s̄m Richar. in. iiii. dist. xxiij.
sicut nō est dign^o ministrare regi terreno q̄ inimic^o eius ē. ita nec ido-
neus minister regi eterno. q̄ in pctō p̄ qd̄ inimic^o ei^o cōstituit̄ manet.
hec ille. put̄ q̄liter inducens vt supra in notabilibz patz de ꝛubina-
rio p̄sumere h̄z. Unde sicut patz p̄ d̄m̄ Anthoninū in tertia parte
ti. xiiij. c. xvj. q̄ cōsulentes q̄ indignus vt est ꝛubinari^o ordinē pec-
cant mortalr̄ sicut ordinans. Quis bona sit eoz intentio. ita h̄ d̄m̄
de cōsulentibz seu inducentibz eundē ꝛubinariū ad ordinis executio-
nem vbi malus pctm̄ q̄ scz p̄ solā bonā intentōem a pctō in hoc ne-
queant excusari. q̄ Nec obstat eoz ignorantia. quia ignorantia iuris
nature z diuine. eo q̄ nō est inuincibilis in habente vsu rōnis nem̄

nem s̄m doctores excusat vt etiam patz. j. q. iiii. §. notandū. Et do-
 min⁹ Anthoni⁹ in sc̄da pte summe ti. v. c. ix. idē declarat. ignorās
 em̄ inqt̄ iuxta aplm̄ in hoc ignorabit. id est reprobabit. Et Alexan-
 der de ales in sc̄da pte. q. 125. dr. Quanto em̄ hō plus tenetur ad co-
 gnitōnem iuris tanto minus excusat. qz vero vnusquisqz tenet ad
 sciam iuris naturalis. ideo nullus adule⁹ excusat. nulli em̄ adulto li-
 cet legem naturalē ignorare. qm̄ ipa scribit in corde humano natu-
 raliter. 7 ḡ idē ibidē. q. 172. dr. qz act⁹ p̄peratus p̄ ignorantia iur̄ na-
 turalis oib⁹ adules dānabil̄ ē. j. q. iiii. vbi sup̄ adules dico q̄ hnt̄ vltimū
 rōnis. hec ille. 7 p̄sequens rustici in hoc casu q̄ iuri nature repug-
 nat nequnt p̄ ignorantia excusari. neqz subtilitas iuris naturalis p̄
 eoz excusatōne allegari debet. Et hoc potest notari euidenter a si-
 gno. Si em̄ laicus q̄ntūcūqz simplex esset p̄cubinari⁹ 7 supra pa-
 euit. qz ignorantia ipm̄ a mortali p̄ccato nō excusaret quādo in tali
 statu p̄seuerans cum alijs p̄municando diuinis se ingereret. ergo
 nec excusatur per ignorantiam. dum alium notoriū quem eodē mor-
 bo laborare videt ad p̄munionem. 7 qz plus est ad p̄ficiendum di-
 uinissimū sacramentum conatur inducere. Unde de facili hic in ca-
 su nostro inidoneitas ministri deprehendi posset. etiam a simplici-
 bus si diligentia adhiberent. Ideo erga ipos aduertēdum est illud
 Bernardi in epistola dicentis. Multa scienda nesciuntur aut scien-
 di incuria aut discendi desidia aut inquirendi verecundia. 7 q̄dem
 hmoi ignorantia non habet excusatōnem. hec ille. ¶ Nec insuper
 p̄pterea. quia interdū eis a superiorib⁹ psuadet 7 eos nōnūqz h̄ ipm̄
 agere videt excusari p̄nt. qz sequēdo p̄siliū p̄tra ius nature datū cū
 h̄ p̄siliū nō p̄cedat ex ignorantia inuincibili neminē excusare p̄t vbi
 sup̄ dñs Antho. euidenter affirmat. nihil em̄ q̄ ad h̄ itere est in vitio de-
 cipe 7 decipi. put habet. xvj. q. j. si cupis. Idē iā dictū p̄firmat a fili
 in lege diuina cū ignorantia etiā neminē excusat. 7 h̄ i casu circa supra-
 naturalia. vbi tñ rō maior excusans videt. 7 ē tal. Simples in dei vs
 dr Bonauē. in .ij. dist. xl. bona intentōe nō ex inidia sicut superiores oc-
 ciderūt xpm̄. s̄ ex ignorantia audientes qz xps blasphemasset putātes
 se occidēdo xpm̄ blasphemū interficere 7 obsequiū p̄stare deo. attm̄
 inqt̄ nō excusant a pctō p̄ ignorantia q̄ntūqz simplices p̄ eo qz opa q̄
 xps fecit nō solū magnis. sed etiam paruis noticijs sanctitatis eius
 prestare poterant. hec ille. nō em̄ vt vbi supra dr. Antho. adhibue-
 runt debitā diligentia. Ita in p̄posito videt ddm̄. quibus em̄ supio-
 res simplicib⁹ p̄dictā inductōem psuadeant 7 per errorem hanc ipsa
 ope p̄sonali p̄pleant. At tamē p̄ hoc simplices nō vident excusari.
 eo qz debitā diligentia nō adhibent. Noticiam em̄ huius nedū ex iis

Foliū

structōne. s; p seipos ex naturali rōne habere pnt In subtiliorib; effi
viputa in casib; vltre i spūalib; pctis. scz inuidie. odij z cūis. In sup
in morosis cogitatōib; z nōnullis ill' annexis. de q̄b; multi sibi nō
faciūt dicitiam p hoz ignorantia m̄ rustici q̄uis simplices sint non
excusant. q̄to minus in casu nostro magis euidenti. Demū nec
p consuetudinē probdolor p̄trariam etiam nequa q̄ vt supra p̄mo no
rabili p̄tz vident' excusari. Et ad hoc h̄ notet illud Anthonini in p̄
ma p̄te. ci. xvj. vbi vult. qm̄ q̄s peccat ex ignorantia z fragilitate faci
ens illud qd̄ psuenerūt aliū facere. q̄uis tūc grauitas pcti p hoc mi
nuat. nihilomin' si istud qd̄ agit fm̄ consuetudinē alioy ē contra legem
nature vl' diuine nō excusat a mortali pctō. hec ibi. z p̄tz manifeste
in textu p c. fi. de psue. vñ etiā si oēs hoies de mūdo p̄trariū agerent
nemo p̄pterea poterit excusari. vt p̄z. xxxij. q. vij. flagicia. cū igit' vt
sepe dictū ē casus noster repugnet iuri nature. seq̄t' necessario q̄ cum
rusticis q̄uis simplices sint in h̄ periculū sit in mora. Ad quid q̄s
alias nisi ad subuersionē te. Uincet' vbi sup̄ mō p̄fato piculū h̄mōi
p̄plo cōi p̄dicasset si p̄ ignorantia vl' p̄ consuetudinē h̄ posset excusari.
Ad Sexto. Ut tradūt doctores sup̄ tertiū sniaz licitum ē vri
malicia alteri' in bonū. vt p̄tingit de iuramento infidelium
q̄ vtil' malicia p̄cubinarij in bonū. z p̄ ei' sacrificiū aiabo subuenire
Cōfirmat a fili p̄ Albertū in. iij. vbi sup̄ q̄ d̄ p̄ctēs mutuū ab vsu
rario in nullo ipedit salutē eius. s; poti' puocat eū ad actū meritori
um. q̄ aut' vsura dat hoc ē extortū ab impietate vsurarij. z nō ex cau
salitate dantis. Ita videt' in p̄posito. qz exigens missam a p̄cubis
nario nō videt' in aliq̄ ipedit salutē ei'. s; p hoc videt' eū puocare
ad actū meritoriū. q̄ aut' peccat h̄ videt' ab impietate suaz nō ab exigē
te missam Si dicas. illū casum de vsura necessitas excusat a pec
cato. in casu aut' n̄ro nō ē necessitas. ḡ. Cōtra h̄ videt'. in casu n̄ro
etiā ē necessitas. tā em̄ viui q̄ mortui suffragio indiget' missa. Di
cendū. q̄ inducēs p̄cubinariū ad celebrandū nō vtil' malicia eius
in bonū sicut exigens iuramentū ab infideli tā parato iurare. sed in
maliciā p̄cubinarij p̄sentit. vt supra scda p̄clusione patuit. z ḡ nō est
file Pro cui' in intelligētia notandū. q̄ aliud est vri malicia ali
cuius in bonū. z aliud ē i ipam p̄sentire put pulchre notat be. Tho.
in de malo. q. xij. arti. iij. Ille em̄ in maliciā p̄sentit cui placet vt ille
maliciā exerceat z ad h̄ forte eū inducit z h̄ sp̄ est pctm̄. Ille vero vri
tur maliciā alterius in bonū cui nō placet malū. s; ipe hoc malū qd̄
q̄s facit retorquet ad aliq̄d bonū. z h̄ vt vult p̄mū argumentū licet
absq; pctō. Immo in necessitate vt d̄t ibidē p̄pter incōmodū vitā
dū p̄t materiā malicie p̄tere. z nō tenet eā subtrahere. Explicat. vt

si latro aliquē iugulare vellet et ad vitandū mortis periculū aliq̄s latroni thesaurū suū diripiendū detegeret nō peccaret. Redimif em̄ sic. fm̄ Bonauēturā in. iij. dist. xxx. vij. et Alber. vxratio et hoc mō pcedit pfirmatio argumēti de pte mutū scz in necitate. Notāter dictū est in necitate qz pbēdo materiā malicie alteri? absqz necitate. talis nō vti malicia alteri? in bonū. s; dat occasionē peccati. et in ipm peccando dē p̄sentire vt supra q̄r. notabili tactū fuit de accipiēte mutū sine necitate sub vsura. et sic ē in casu n̄ro. ideo nō ē sile q̄ Ad replicā de necitate dicēduz. q̄ in dicto casu de vsura req̄rit. vt dē Henric? herp. vij. p̄cepto. legitima necitas indigētie quā ppter difficultatē Albert? vbi sup̄ nō audeat determinare. quā tñ nō req̄rat extrema. seu fm̄ Ulricū in sexto. sufficit necitas vtilitatis q̄ dē additionata. cū scz aliūde p̄modum qd̄ q̄rit neq̄t q̄s habere sine tali mutū sub vsura. Omōi autē necitas siue sit prima siue scda non est in casu nostro. et q̄ nō est sile. Illud pz. sicut indigēs mutuo iudicatur nō habere cām legitimā necessitatis dū aliūde mutū gratis ab amico vel alio possit obtinere. et ideo peccat Ita in p̄posito indigēs suffragio missenō iudicat erga p̄cubinariū in exigendo missam ab eo cām legitimā necessitatis habere. cū aliūde p̄ honestos et nō p̄cubenarios sacerdotes desup sibi poterit p̄uidere. Illud pfirmat vtz p̄dictū Scoti et Ladulphi vbi supra. corollario scdo Scdo dē scate q̄ equalis necitas eēt. in casu n̄ro nō est par rō excusans a p̄cto. qz petens mutū ab vsurario in necitate puocat euz. vt dictū est p̄ Albertū. ad bonū. qd̄ bonū vsurarius in crimine manēs p̄t absqz p̄cto et schādalo p̄cti ministrare. nō em̄ req̄rit q̄ in charitate vsurari? mutuet. Secus in casu nostro in q̄ lz sacrificiū qd̄ p̄ctū bonū sic. nō p̄t in absqz p̄cto a p̄cubinario in crimine manēte ministrari. iō formalit̄ bñ dē b. Tho. q̄ iducēs ad celebrādū p̄cubinariū mortali peccat. q̄re nō obstat necitate hmōi nō videt sile

Ad Septimo. Legit. iij. Regū. xvij. heliā sc̄m puocasse ido latras ad eoz cultū q̄ et bouē eis ad eoz sacrificiū obtulit. q̄ multo magis erit licitū p̄cubinariū puocare ad celebrādū. et ad h̄ sibi req̄sita ministrare. Ddm̄ p̄ ea q̄ dicta sunt in solutioe ad tertuz qz in casu n̄ro nō dē q̄s vti malicia in bonū. sicut in hoc casu factū est. ideo nō est sile. qz q̄rit Helias fuit vsus malicia eoz in bonuz. et sic in necessitate potuit eis materiaz p̄bere. Si em̄ in necessitate vt supra p̄ b. Tho. de latrone dictū fuit ppter seipm̄ p̄t q̄s malicie alterius p̄tere materiā. q̄ ppter p̄ximū. Cū cōsiderādū cū idolatria de se sit mala. ita qz nec de? dī p̄sare possz qz in ea q̄s p̄sentiat. cetera em̄ seipm̄ disp̄saret. ideo nequā p̄ x̄ sc̄to. p̄pheta p̄sumēduz est ipm̄ in

Foliū

sp̄am p̄sensisse. Quare dōm. qz ip̄e Helias fuit executor diuine vo-
lūtat̄is. ideo s̄ba sua q̄b̄o dixit ad idolatras. inuocate noīa deorum
vestroz ⁊ alia. nō p̄ceptiue nec p̄saliue videt̄ dixisse. sicut nec illud
christi s̄m b. Tho. ⁊ Lyrā dictū intelligit̄. quo dixit. qđ facis facci
eius. nō em̄ p̄ceptū diuinū nec p̄siliū est de malo. op̄z q̄ p̄ modū
p̄missionis intelligat̄. ⁊ ita videt̄ s̄ba helie intelligēda Ip̄e em̄ sin-
gulariter ex instinctu sp̄s̄s̄sancti. vt effect⁹ docuit hoc singulari mō
sensit se p̄ximū a tam magna miseria posse releuare. ⁊ verū dei cultū
posse inducere. ideo vt fidelis dño ⁊ charitate ip̄m vrgente p̄ximū
et necitate potuit vti malicia eoz in bonū. vt supra dictū est ⁊ ma-
teriā vtp̄uta bonē p̄bere. nō vt cultū eoz p̄strueret. s̄ vt extirparet.
Ecōtra aut̄ fit ī casu nostro. quare nō est ille. helias em̄ hoc fecit vt
manifeste populo ostēderet dñm cē deū. ⁊ nō Baal quē colebāt

¶ Octauo vt multi arguūt Ecclia exhibet p̄cubinariū vt mē
ministrū ei⁹. q̄ eo vtendo ecclie p̄munico. ⁊ nō pctō eius. ⁊ p̄
p̄ns non pecco. qđ apte videt̄ velle b̄us Tho. in tertia pte. q. lxiiij.
ar. vi. vbi d̄r. q̄d̄iu tolerat̄ ab ecclia malus minister in ministerio. il-
le q̄ ab eo suscipit sacramentū nō p̄municat pctō illi⁹. s̄ p̄municat
ecclie. q̄ eū tanq̄ ministrū exhibet. hec ille Rūdet̄ vt dictū fuit ad
p̄mū argumētū. q̄ ecclia nō sustinet p̄cubinariū in ministerio. nec
etiā ecclia exhibet eū vt ministrū q̄ possz absqz necitate ad celebra-
dū induci. imo vt supra in p̄ma r̄elone patuit p̄ auctoritatē ei⁹ hoc
p̄hibet p. c. fi. vbi supra. Alioq̄n ex alieno delicto offensam dei incur-
reret. qđ sentire (vt d̄r Guilhelm⁹ vbi supra) inq̄ssimū est. Itaqz la-
queū peccādi suis filiis poneret Nec p̄ s̄ba b. Tho. hīc ex tertia pte
allegata s̄m mentē ei⁹ p̄t inferri p̄clusōi p̄trariū. cū ip̄e idē b. Tho.
teneat vbi supra. p̄cubinariū nō tolerari ab ecclia. nec ip̄m vt mini-
strū eius exhiberi. Inducēs itaqz p̄cubinariū ad celebrandū s̄m eū
dē. eo q̄ nō d̄r. vt supra patuit. vti malicia ei⁹ in bonū. nō p̄muni-
cat ecclie. s̄ ad maliciā occasionē p̄stat. Cū p̄siderādū s̄m Gabri-
elē vbi supra. lectōe. xxviij. q̄uis sacerdos malus vt p̄cubinari⁹ di-
cat̄ adhuc nūcius ⁊ minister ecclie gerēs p̄sonā eius. deferensqz p̄ces
ad sponsū. ⁊ p̄ eius sacrificiū aie fructus habeat. qđ totū h̄z ex of-
ficio ⁊ ordine. p̄pter characterē indelibile annexū. Et ita q̄uis dica-
tur minister seu nūcius irreuocabilis ita q̄ etiā p̄ eccliam nō possit
simplr̄ ne exerceat officiū p̄hiberi. Nihilominus tñ ecclie p̄hibitio
id agit qđ nō possit licite exercere. s̄ exerceo peccat. Ex quo seq̄t.
qz p̄cubinarius contra p̄hibitōnem ecclie in ministerio se exhibet ⁊
celebrādo mortāl̄ peccat. q̄ ideo nemo in volūtario sacramento vt

est in casu nostro et absque necessitate eo uti possit ut ecclesie ministro et ad celebrandum inducere. Sicut a fili de nuncio irrevocabili ex officio a domino temporalis quod dicitur contra voluntatem domini utrius officio. licet dominus simpliciter non possit impedire. offensam tamen eius incurrit. Et etiam subditus eius qui utrius officio eius scietur ipsum absque necessitate ad executionem provocando. ita in proposito. Sed possit quod hic mirari cum fructu missae non impediat malicia celebrantis. quoniam de? det dona sua ad obsecrationes mali sacerdotis sicut boni. cur etiam ecclesia non mittit nec exhibet concubinariu ut ministrum ad celebrandum. Respondet salvo intellectu superius circa secundum periculum tradito quibus fructus celebrationis alijs pro quibus mali celebrant nullatenus subtrahat. prohibetur tamen mali a celebratione. et hoc propter eorumdem celebrationum salutem. quod de Apostolo. qui manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit. non enim vult ecclesia procurare salutem multorum cum interitu ceterorum. praesertim ministrorum suorum. hec ex Gabrieli ubi supra notantur.

Ad Nono. Non obstante malicia persone potest quod etiam sine necessitate utrius officio illud. sicut quod salva conscientia a iudice malo potest exigere iusticiam et accipere. et etiam in casu nostro videtur quod quod possit fungi officio sacerdotum concubinarum sine peccato non obstante malicia eius. Dominus quod quoniam malicia persone officio repugnat. ut in casu nostro. Annon non est verum. Cui non est simile de iudice malo et sacerdote concubinario. quod iudex talis solus in quantum malus requirit iusticiam ministrans non peccat. ut declarat beatus Thomas super Iosue. c. viii. non enim requirit in eo quod sub pena novi peccati mortaliter in charitate iusticiam ministrat. quare ipso in peccato manente potest iusticia ab eodem exigi. Secundo in casu nostro de concubinario sacerdote missam celebrante. Uterque quod in notorio malo iudice ratione scandalum possit proposito nostro deseruiens dare filie. ut sicut iudex talis ratione scandalum dum in eodem crimine ex parte alium reum iudicat aut corrigit peccat secundum beatus Thomas. ubi super et per omnia eundem sic absque necessitate ad hunc inducens. ita in proposito. necdum enim inducens concubinariu ad celebrandum peccat. quod malum ministrum ad hunc inducit. sed etiam quod eum ad scandalum actiuum inducit. ut super per sebo. in secunda conclusionem. et secundo corollario patuit. Per istud iam patet. quod quodam turone minus iuste in libro quod de sporta fragmentorum quedam predicatorem redarguit super hunc quod in forma auctoritatem gloriosi hieronymi. ubi super de concubinarijs ad celebrandum non inducedis populo non irimass. qui nititur se fundare super hunc quod officium concubinarum et non malicia persone eius sit attendenda. et quod attendendum sit hunc notorium iuris et non facti. et ex omni infert in forma per cellum ostentem. qui inducetes concubarios ad celebrandum a peccato se excusandi. Sed videtur quod per cellum hunc (ut super ad confirmationem primi argumenti patuit) proposito non obstat. Nec aliud dictum eius est verum. cum enim ut supra. et precipue per dictum beatus

Foliū

ati Tho. patuit q̄ inductio p̄dicta ꝓcubinarij s̄uri nature repugnat
ideo p̄ter notoriū iuris necessario notoriū facti ꝓ malicia notoria ꝓ
sone in ꝓcubinario sacra ministrāte ip̄i inducenti necessario s̄z attrē
denda. Un̄ fundamentū suū ex malis ꝓncipijs ꝓcedit. ꝓ ꝓtrariaf
dictis etiā be. Tho. manifeste.

A Decimo. Ubi ꝓncipiū bonū. s̄z honor dei. ꝓ mediū bonuz
s̄z ip̄a celebratio. ꝓ finis bonus. s̄z aiāꝓ releuamen ibi nō
videt ꝓctm̄ ꝓmitti. ꝓ ꝓns cū ita hic in casu fiat nō videt ꝓmōi in
ductio ꝓctm̄. Dōm. q̄ mediū hic male assumit. q̄uis em̄ celebra
tio dese sit bona. tñ ꝓcubinario celebrati est mortifera. ꝓ ꝓsequēs
vt supra ꝓ Vincentiū ꝓ alios bene inferitur etiā inducēti ip̄m ad ce
lebrandū Un̄ d̄r Nicolaus de Iyra Eccl̄i. xxxiij. q̄ aliqd̄ est bene bo
nū ꝓ se. qd̄ tñ est no ciuū ꝓ accidēs. eo q̄ q̄s male eo vitur. Et exem
plificat. vt sumere eucharistiā bonū est. tñ qui sumit indigne iudi
cium sibi manducat. ꝓ. ad Cor. xi. ꝓ ꝓsequens eū ad hoc scienter
inducens. ita in ꝓposito. Insup nec finis bonus in hoc casu debito
mō intēdit. qd̄ ꝓꝓ ꝓmo. nō ab iducēte ꝓcubinariū ad celebrādū. eo
q̄ ꝓcubinariꝓ vt oñsuz ē. ꝓ iducit ad mortale ꝓctm̄ Jā d̄r canon q̄
ꝓtertextu cuiuscūq̄ pietatis non est impietas faciēda. ꝓut habetur
ꝓ. q. ꝓ. nō est imputāda. Scđo nec ex ꝓte ꝓcubinarij. ꝓcubinariuz
em̄ in ꝓccatis existentē mouere nō debet salus aliena. si illā cū detri
mento salutis ꝓꝓrie ꝓcuret. cū dicat christus. quid ꝓdest hominē
si vniuersum mūdū lucret. aīe ho sue detrimentū patiat. aut quaz
dabit hō ꝓmutatōem ꝓ aīa sua. Math. xvi. vñ be. Gregorꝓ. Quid
ꝓdest facile q̄ alijs lucet. cū ip̄am edax flāma ꝓburat.

A Undecimo. Prelati absq̄ ꝓctō ꝓnt ꝓcubenarios (vt vide
tur) ꝓmittere. ꝓ eoz celebratōem. d̄r em̄ Cancellarius in re
gulis (dubitate tñ) ꝓ vitia que absq̄ deteriori ꝓriculo nequeūt ex
tirpari ꝓnt tolerari sicut meretrices tolerant. ita de ꝓcubinarijs sa
cerdotibꝓ ꝓ loco ꝓ tpe forte esset faciēduz. ꝓecille. Ergo videtur q̄
alij etiā ꝓssunt eos ad celebrādū inducere Rñdetur negando
ꝓsequētis. Esto em̄ q̄ ꝓlati ꝓ ꝓmōi tolerantia excusent. Quis ꝓtra
rius m̄ tñ videtur vellebtis Tho. vbi supra in quodlibetis. Inducē
tes tñ nō excusant. q̄uis em̄ mala ꝓmittere de se nō sit malū sp̄. indu
cere tñ ad malū de se sp̄ est ꝓctm̄. vt in casu nostro ꝓingit. Sili
mō rñdetur. si quis de tolerantia eccl̄ie instaret supponendo q̄ ip̄a
ꝓcubinariū toleraret. At em̄ hec ꝓntia nō valeret. Eccl̄ia ꝓmittere
seu tolerat ꝓcubinariū nec ip̄m celebrantē ꝓunit. q̄ eūdem admittit
seu ꝓcedit q̄ ip̄e ad celebrādū inducatur. Rō q̄ maluz bñ ꝓmittit
nūq̄ tñ licite admittit. eo q̄ admittere d̄r actuz ꝓsitiuū. ꝓsensum

scz volutat. de em. xxxi. q. j. hac rōe qd pmitimus nō approbam?
 Cui? sile patz. Ecclia pmitit pluralitatē bñficioz sine cā legitima
 habitā nūq̄ tñ eandē admittit p̄sentiendo in ipaz vel q̄ q̄s vt sic abs
 q̄ cā legitima aliq̄e ad pluralitatē iducat iuxta c. cū iā dudum de
 p̄ben. iuncta glo. repugnat em̄ etiā vt apte dē te. Tho. q̄dli. ix. ar. xv.
 iuri nature habere plura bñficia absq̄ cā legitima Insup si q̄s ar
 guat etiā p̄tra sc̄dam p̄clonem filis p̄na nō valet quā rudes obijce/
 re solent puta Ecubinari in diuinis iā nō d̄z vitari. q̄ ad celebrā/
 dū diuina d̄z admitti. Rñdet eis negādo p̄nam. Aliud ē em̄ cō/
 cubinariū in diuinis vitare qd̄ euenit ex censura eccliasica q̄ p̄ sc̄/
 liū p̄stantiense vt supra iā ablata ē. Et aliud ē eūdē ad celebrandum
 diuina admittere qd̄ iuri diuino vt sup̄ oñsum ē repugnat. Sicut q̄
 nō valet hec p̄na. h̄s̄trio ex̄ns monachus p̄fug⁹ nō deserēs habitū
 iā nō ē vitand⁹ in diuinis q̄q̄ sit excoīcat⁹. q̄ p̄t ad diuina puta ad
 cōionē p̄tra ca. p̄ dilectōe de de. dif. ij. admitti. ita lōge min⁹ p̄dicta
 p̄quentia p̄uincitur valere.

¶ In finali duodecimo Habf. xv. q. viij. c. sciscitantibz. vbi d̄z
 in textu. Qualiscūq̄ em̄ sacerdos sit q̄ sc̄ta sunt coīnq̄nari
 nō p̄nt. iccirco ab eo q̄usq̄ iudicio episcopoz reprober̄ cōmūio p̄ci
 pienda ē. Et paulo post. sumite q̄ intrepidi ab oñi sacerdote ch̄usti
 mysteria. Dōm̄ put̄ determinat Alexander de ales. in q̄rta pte. q. l. q̄
 Canon p̄dic̄ nō intelligit̄ de p̄cubinarijs notorijs q̄ nō tolerātur
 ab ecclia. put̄ sup̄ ad p̄mū 7 octauū argumēta paruit. s̄z solū loq̄t̄
 de sacerdotibz q̄ ab ecclia tolerant̄. put̄ etiam clara iurisperijs in li
 bris iam imp̄ssis idē canon ita summat. Si dicas. hodie p̄cubi
 narij post p̄ciliū p̄stantiense tolerant̄ q̄ ad nos ab ecclia. vt sup̄ no
 taf in bulla. q̄ quis intrepide etiā ab eis p̄t iā sacramēta exigere. 7 ip
 sum ad eoz ministratōem inducere. Dōm̄ vt sup̄ q̄rto notabili. 7
 in alijs. 7 ad sc̄dm̄ argumētū tactū fuit. q̄ vez ē in h̄ q̄ ad sacramē
 ta necessaria 7 debita q̄s excusat. sec⁹ in volūtarijs 7 nō debitis. vt in
 casu n̄ro supponit. Quis em̄ p̄cubinarij iā nō sint suspēsi q̄ ad nos
 p̄pter h̄ tñ ecclia sicut nō p̄t dare licentiā q̄ q̄s alicui det occasionem
 peccādi. ita absq̄ necessitate nō p̄t dare licentiā h̄mōi p̄dictā q̄ p̄cu
 binarij. aut inducant̄ aut eis p̄stet̄ iuuamē ad celebrandū. vt sup̄ p̄
 mo notabili paruit. Et p̄ h̄ p̄z quō dictū q̄rūdā doctoz iuris cir
 ca. c. vestra. de coh̄. de. 7 muli. intelligit̄ vez. Si em̄ velint q̄ abso
 lute etiā p̄ter sacramēta necessaria seu debita q̄s absq̄ necessitate non
 teneat̄ abstinere a volūtarijs sacramētis ab his q̄ in crimine iacent̄
 eo q̄ nō sunt suspēsi q̄ ad nos. Ita absolute loquēdo Angel⁹ in sum
 ma. ii. vbi sup̄. nō crederet dictū eoz vez. Et p̄clusiue addit causaz
 f. ij.

Foliū

Dicēs. Eū em̄ pdicti i crimie iacētes sacra ministrādo mortali peccēt
p. c. si. de tēpo. or. nō debet eos inducere sine necitate. hec ille. Ecce
pdicti bñ pensatis in quātis miseris miseri ꝑcubinarij existūt. cum
nedū libūpsis noceat. s; z alios ꝑniciose latenter inficiūt.

¶ Circa oīa iam dicta sup questione de inductione ꝑcu/
binarij ad celebrandū nemo velim tradat obliuioni. vbi
supra tertiu notabile z q̄ntum. z sic facili soluitur argu/
mentū qđ indies dmoniter obijctur Concubinarijs
ꝑt ꝑteri z ꝑritus ꝑsumi. z ꝑ ꝑsequens ad celebrandum
induci. Rūdetur qđ nō potest ab inducente salua con/
scientia ꝑritus ꝑsumi. vt supra quarto notabili patuit
sed ꝑ pdicta notabilia q̄ntum z tertiu ab inducēte debet
malus ꝑsumi. z ꝑ ꝑsequens nō induci

¶ Qđ ꝑlati pastores z oēs pdicantes teneant ꝑpopulo pdica/
re qđ nullꝑ debeat ꝑcubinarios ad celebrandū inducere

Dubitat Cōsequēter ex his q̄ dicta sunt. An ꝑlati z pdi/
catores alij sint obligati illud cōitatis piculuz
ꝑꝑlo intimare. eo qđ ꝑꝑlus h̄ ipm videat ignorare. Arguit qđ nō.
ꝑ h̄ em̄ fieret diffamia ꝑlati z clero. qđ ꝑhibet. Dicis em̄ in de. reli/
giosi de ꝑuile. In ꝑtute obediētie z sub interminatōe maledictōnis
eterne inhibemꝑ ne in ꝑmonib; q̄s ꝑlati eccliaz terreat. z ad hoc
alia adducit etiā dñs Anthoni. in tertia ꝑte. ti. xvij. c. iij. Scđo
arguit. Correctio fraterna q̄n nō ē ꝑꝑes emēde. nec fructꝑ sperat. sed
malus malū z scādalu timet in multis casib; necessario dimittit. ꝑ
ut notat ex doctorib; ꝑ Joā. nider in ꝑceptorio Cācellariū Antho/
ninū. z alios. ita h̄ videt agendū cum ꝑsertim cōitas sit in culpa
¶ In oppositū ꝑ veritate arguit. Dicis in summa Erfordēsi lib. j.
ꝑte. j. ti. j. qđ h̄ ignorantia iuris ꝑstini nō sit laicis ꝑiculosa. cū nō
teneant illd scire. sicut em̄ dicitur L. de iure deliberādi. l. scimꝑ. qđ arma ma/
gis qđ iura scire milites sacratissimus legislator existimauit. Sic z
rusticos magꝑ scire rura qđ iura existimauit. Cū nō est cautū dicere
eis ius ꝑstini dū ꝑ h̄ magꝑ illa q̄ant qđ releuent ꝑ. Ignorantia tñ
iuris natural; siue diuini etiā laicis ē ꝑiculosa. qz ibi ignorās igno/
rabit. z iō ab eis ē ꝑꝑellēda. Nec ibi. Periculū em̄ salutis inducit ig/
norantia iuris nature. vt apte dicitur textꝑ. c. si. de ꝑꝑue. Cū qđ be. Tho.
vbi sup apte in forma dicitur. qđ repugnat iuri nature ꝑcubinariū ad ce/
lebrandū inducere. iō necessario videt qđ h̄mōi ꝑiculū sit laicis z ig/
naris intinandū. z desup ignorantia ab eis sit repellēda. Scđo ex h̄

videt Vincēt^o doctor & scūis. q̄ vt sup̄ allegatū ē hec publice p̄dicauit. Et indies sermones sui & summa p̄dicantiū hoc idē p̄tinens. ad p̄dicandū h̄mōi imp̄munt. q̄d ecclia & p̄lati merito nō admitterent si illicitū & sc̄d̄alosum eēt hec p̄plo p̄mulgare. Etiā Hiero. lx. Tho. & alij doctores sup̄ allegati p̄iculose h̄ac veritatē ita absolute scripsissent si publice nō poterit doceri. Rūssio d̄dm. q̄ inducēdo p̄cubinariū ad celebrandū nemo nec p̄plus a p̄cō p̄ ignorantiā in toto videt excusari. vt sup̄ ad q̄ntū argumentū patuit. iō h̄ ip̄m eē p̄cōm obligant scire. Et nāq̄ Lacellari^o in regulis. Quilibet obligat illud scire absq̄ cui^o noticia nō p̄t p̄cōm evitare. Lū ḡ circa necessaria salutis ex officio spectet ad p̄latos & p̄dicatores p̄p̄m ignorantē docere. seq̄tur q̄ istius inductōis p̄iculū p̄plo debr̄at intimare. q̄ vt d̄t lx. Thomas 2° 2°. q. xliij. Ignorantē docere si quis h̄z ex iniūcto officio & circa necessaria salutis dimittit peccat mortalr. Et hoc idē vult Henric^o de gandauo q̄dlibet. vij. arti. xvij. vbi p̄cludit q̄ p̄dicator nō occurrēs morti sp̄iali in primo peccat mortalr. licz ad hoc plus obligant ep̄i & pastores. Et assumt ad hoc illud Grego. li. ij. Pastores q̄ p̄rimoz mala aspiciūt & in silentio linguā p̄munt q̄si p̄spectis vulneribz vsū medicamine subtrahūt & eo mortis auctores fiunt q̄ melius q̄d poterāt curare noluerūt. & loq̄tur de vulneribz sp̄ialibz. Dec ibi. Illud etiā p̄firmat p̄ illud apli Acentū. xx. Mūdus ego sum a sanguine oīm vestz. nō em̄ p̄terfugi q̄ min^o annūciarem offitē p̄siliū dei vobis. Sup̄ q̄ Gregori^o Mūdus inquit ergo a sanguine eoz nō eēt si eis dei p̄siliū p̄nūciare nolūisset. q̄ cū increpare delinquentes noluerit eos p̄culdubio tacendo pastor occidit. hec notant. xliij. dist. ca. ephes. Uez q̄dē q̄ p̄lati p̄ se tenent sine mora. nō minus q̄ carnal^r p̄r de pane corporali filijs in mortis p̄iculo p̄stitutis tenetur p̄uidere. Predicatores autē alij p̄ accidens ad h̄ obligant. dum scz necessitas ignorantū eis occurrit. Sed iam in casu nostro an nō sit extrema necessitas. ita q̄ ip̄i p̄dicatores valesant hanc intimatōnē dimittere videant ip̄i. Vident em̄ ad oculum nec p̄latos nec aliquem populū desuper informare. quomodo ergo salua conscientia queso languidis vsq̄ ad mortem hunc doctrine panem. & elemosynam subtrahere poterunt & nō subuenire Prelatis nāq̄ negligentibz in correctōne vt reducit. Gabriel vbi supra lectione. lxxiij. q̄uis p̄sentes existant. alij tamē per hoc non excusantur de p̄cepto correctōnis implēdo sub pena mortalis peccati. Igitur cum p̄dicti ad hanc p̄mulgatōnem de lege diuina & nature obligentur. seq̄tur q̄ per nullum statutum humanum seu cuiuscunq̄ religionis hanc intimandi obligatōem subterfugere possint.

Foliū

Ad p̄mū d̄m q̄ sicut glo. ibidē in Cle. vult q̄ notatim descēdē
do ad platoꝝ ꝛ eccliaslicoꝝ p̄sonas eoꝝ vitioꝝ p̄hibet̄ p̄dicatio. nō
aut̄ in cōi ꝛ p̄sertim in casu n̄ro vbi p̄ acc̄s̄ p̄ter intentōem solū eoꝝ
vitia in cōi tāgunt̄ p̄pter h̄. q̄ p̄ceptū diuinū necessario intimādū.
als̄ nō possit̄ p̄mulgari. Nec sic p̄prie detrahif̄. hui⁹ s̄lle indies̄ otingit̄
in cōfessione in q̄ h̄ p̄sona cū q̄ q̄s̄ peccauit p̄pter detractōis vitii
vitandū nō sit̄ notanda. nihilominus vt tradunt̄ doctores in q̄ro
q̄n̄ aliena pct̄a n̄ris sic sunt̄ cōficta q̄ sine illis culpā p̄p̄iam q̄s̄ nō
possit̄ sufficiēter exp̄mere. v̄tputa si q̄s̄ cū matre sua peccasset. tūc nō
minādo p̄sonā aliā a vitio detractōis excusat̄. Multo min⁹ q̄ h̄ extat̄
detractōis piculū vbi solū in cōi p̄ acc̄s̄ ꝛ cubinari nō praua intē
sione tāgunt̄. Ad sc̄d̄m d̄m. q̄ ap̄d̄ scientes n̄ri casus piculum ꝛ
nolētes d̄mittere b̄n̄ s̄lle esset cū correptōe fraterna allegata. s̄ ap̄d̄
ignorātes de q̄b̄ iā p̄ncipalē q̄stio secus. v̄n̄ cū sit̄ de necessitate salu
tis vt supponit̄. nō p̄t̄ hec intimatio p̄termitti. sicut nec elemosyna
erga indigentē in extrema necessitate. Et fruct⁹ vtiq̄ saltē apud ig
norantes sperari d̄z. nemo em̄ in dubio imemor sue salutis iudicād⁹
est p̄ma. q̄. vij. sancim⁹. Dicit̄ em̄ Albert⁹ in. iij. dist. xix. arti. xj. q̄
de q̄libet̄ p̄sumere debem⁹ corrigibilitatē nisi ip̄e cōtrariū exhibeat in se
ip̄o sepi⁹ amonit⁹. Decille. Nec timendū ē in h̄ malū aut scandalū.
q̄ vt d̄t̄ br̄us Tho. vbi sup̄ q̄ sunt̄ de necessitate salutis. vt ē ignorā
tem docere p̄pter scandalū nō sunt̄ d̄mittēda. Videant̄ igif̄ p̄dicat̄
ne timor h̄ianus fraterne charitat̄ legē obnubilet. ac mēte diligēt̄
reuoluāt̄ illd̄ J̄sidori in de summo bono dicēt̄. q̄ sacerdotes p̄ iniq̄
tate p̄p̄loꝝ d̄nant̄ si eos ignorātes nō erudiūt̄. aut peccātes nō ar
guūt̄. Insup̄ stante veritate resolutionis iā p̄dicte aliud etiā iā p̄p̄
sc̄dam cōclusionē necessario seq̄tur. videlicet q̄ epī plati ꝛ p̄dicatores
aliq̄ teneant̄ in synodo. aut quis alio mō b̄n̄ficiatis ꝛ p̄cipue regenti
bus eccliaz intimare. q̄ nō debāt̄ ꝛ cubinarios ad celebrādū admittē
tere cū hi h̄ ip̄m salutē fore necanū in plurimū etiā videāt̄ ignorare.

¶ Forma a pastore seu rectore cuiuscūq̄ ecclie benigne ꝛ
charitatiue. seorsum ꝛ nō publice h̄uilit̄er p̄iis s̄bis ꝛ cu
binario p̄ponēda dū se p̄ntat̄ in sua ecclia ad celebrādū.

¶ Reuerēde seu dilecte d̄ne. Egredere capere velitis. Si ꝛ cubinam
vestrā cū q̄ hucusq̄ in diffamia fuistis vobiscū habetis. ego nequeo
vos h̄ ad celebrādū admittēre. Etenim s̄m̄ doctor̄ dicta peccare. q̄
propter peto resup̄ patientiam vos habere ꝛ p̄ nunc sup̄sedere.

¶ Si q̄s̄ iā q̄rat q̄ auctoritate hec pastor facere d̄z. R̄ndet̄. aucto
ritate legis diuine q̄ p̄cipit̄ ruinā pct̄i. aut piculū ei⁹ in se aut primo
dū iūniat̄ p̄cauere. ¶ Si dicas. videt̄ ad ordinariū potius spectare.

Rūdef. correctio coactiua q̄ ē actus iusticie vt dicitur bñs Tho. 2° 2° q. xxxij. spectat ad ordinariū q̄lis h̄ nō attētat. Sol^o em̄ pastor seu rector nitit̄ evitare pctm̄. Et ne inordinatio cult^o diuini in ecclesia sua sibi mediāte iuramēto p̄missa p̄tingat. Insup̄ rñderi p̄t p̄ ea q̄ sup̄ius dicta sunt in q̄stione vltima añ p̄mū piculū. Nec d̄z delūper timeri scādali. qz p̄ceptū diuinū implēdo si q̄s scādalizat ē occasio accepta nō data s̄m̄ tr. Tho. in de malo. q. iij. Si em̄ scādali actiui t̄i meri ex h̄ dēteret. neq̄qz nec papa. nec Hieronym^o vt sup̄ officii eoz celebrandi impedire mādarent

¶ Forma populo a pastoribz z p̄dicatoribz sobrie cū discretōe nō ex rancore s̄z zelo aiay p̄ponēda

¶ Dilectissimi in xpo q̄uis vez sit z idubitatē vez ē q̄ missa mali sacerdotz ita bona sit sicut boni sacerdotz. Et etiā q̄uis vez sit q̄ ne mo q̄tūcūqz malū post pctm̄ dētermiatē z certitudinalr̄ debeat iudicare eē in mortali pctō. qz in momēto oculi p̄t hō p̄uerti. Artū mal^o notori^o sicut extat sacerdos p̄cubinari^o public^o p̄t z d̄z ab eo q̄ vult sacerdotes ad celebrandū puocare mal^o z inidoneus ad celebrandū timeri. Igif̄ si aliq̄s p̄cubinariū sacerdotē ad celebrandū inducat periculo p̄ccari se p̄mittit z grauiter p̄ccat.

¶ Cauent̄ q̄ vob̄ ne vocet̄ notoriū p̄cubinariū sacerdotē etiā si p̄tingeret q̄ pastor vester tal̄ eēt ad āniuersaria aut exeq̄as. nec p̄mittatis tali facere tricesima aut q̄scūqz speciales missas. Dic̄ tñ nō restringūt subditi habētes pastore p̄cubinariū q̄n p̄nt sacramēta eis necessaria et de iure debita a tali absqz pctō exigere.

¶ Si dicas materie subtilitas videt̄ in h̄ casu rusticos excusare. Et qz ipi de facili clericis sunt infesti. iuxta illud de imu. eccle. li. vj. Clericis laicos infestos oppido tradit antiq̄tas. iō tūti^o h̄ videt̄ tacēdū

Rūdef. neq̄qz. qz vt vult Albre^o in sc̄do. dist. xxij. ignorātia iur̄s neqz v̄lis qd̄ oibz iponit̄ ad sciendū aliquē excusat. neqz etiā p̄ticul̄aris iuris qd̄ sc̄z nō scit nisi p̄ studiū a toto q̄uis a tanto excusat. nisi casus multū fuerit difficilis. hec ibi. Jccirco vt etiā qd̄ā theologie doctor eximius asseruit z affirmauit cū hic casus n̄ iuri nature repugnās supponat̄ nō multū difficil̄ vt p̄ sup̄ius dicta ad q̄ntuz argumentū notari p̄t. Satis em̄ inq̄t p̄stat etiā laicis ex lumine natural̄ rōnis. nec ad hoc magno aut p̄fundo indiget̄ studio. q̄ irreuerentia sacramētis nō debeat exhiberi z q̄ pctā p̄rauoꝝ sacerdotū non debeat in ecclia multiplicari z etiā q̄ nō debeat p̄curare act^o aliquos fieri vñ p̄scia p̄rimoz p̄curat̄. q̄ oia vt sup̄ in sc̄da p̄clusionē patuic dū p̄cubinari^o ad celebrandū inducit̄ p̄tingūt. seq̄t̄ q̄ p̄positū non obstāte senicia p̄pli q̄ is cui^o interest laicos itozmare q̄ necessario p̄

Foliū

negligentiā peccat. nisi ignorantia hmoi iuris natural' ab ips' repel/
lat. iuxta illd' Ambrosij in sermone. lxxxiij. Ego inqt interdū parcēs
vob. tacere vellē. s; malo vos p̄tūmācie causas reddere q̄ me negli/
gentie sustinere iudiciū. Un̄ si superiores fuerūt necessitati p̄mulga
re legē nature ac diuinā pp̄lo nō obseruāti eādē in casib; certis. vbi
etiā pp̄ls ac legis eiusdē trāsgressor a pctō p̄pter difficultatē z ma/
terie subtilitatē pie ex ignorantia credif excusatus. vt machabeoz. ij.
p̄tz de machabeis q̄ se p̄miserūt interim. Et de illis in ecclia mutinēsi
q̄ post fidē datā p̄me māserūt cū scda p̄pt subsecutā copulā. vt p̄tz
de spon. duoz. c. licet. Cur ḡ q̄so in casu n̄ro superiores z p̄dicatores
nō necessitent nec eēt de p̄cepto restricti legē nature pp̄lo z trans/
gressorib; intimare vbi trāsgressor eius nō videt a pctō vt illi posse
excusare. Insup esto q̄ pauci ex hac p̄mulgatōe se emēdēt z pluri
mi scādalizent. Nihil incōueniēs inqt idē doctor aliqd facere p̄ sa/
lute paucoz. vñ aliq̄ ex malicia scādalizent tale em̄ scādalu. qz pha/
risaicū iō p̄tēndū. exemplo christi q̄ s̄m Augustinū in de agone
christiano se nob̄ p̄buit in exēplū in sua doctrina p̄dicando scanda
lum phariseoz nō vitauit. q̄re d̄t be. Tho. in. iij. pre. q. xliij. h̄ etiā al/
legans q̄ hō sic d̄z eē sine offensione oib;. vt nulli det suo facto vl' di
cto minus recte occasionē ruine. si tñ de veritate scandalū orif maḡ
est sustinendū scādalu q̄z q̄ veritas relinquat. vt d̄t Gregori' super
Ezech. li. j. homelia. vij. hec ibi Videāt igitur hi qd̄ agant q̄ hāc p̄/
mulgationē saluti necessariā nituntur impedire.

¶ Tertiu' periculū oēs concubinos p̄cernēs tā lai/
cos q̄ clericos circa eoz p̄ritōem z p̄fessionē.

Circa oēs concubinos restat difficultas nō
parua quo ad eoz p̄ritōnem z con
fessionē de eoz peccatis. Circa p̄ritōem ḡ p̄siderandū vt
dicūt doctores in q̄rto s̄m cōem legē ad iustificatōem im
pij z verā p̄ritōem req̄rit p̄p̄atio in q̄ vt d̄t Bonauētū. ibidē optet
multa p̄siderare. z s̄m be. Tho. ibidē. dist. xvij. z Durandū z alios
de singl' mortalib; oportet singulatim p̄teri qñ eadem q̄s h̄z in me
moriam seu qñ p̄rinq̄rere tenet recogitare ad inueniendū reducēdo
ad memoriā dolēdo de singul' singulariter. s; in p̄ullegiata iustifica
tione sec' fiat. vt d̄t in Paulo latrone. Maria magdalena vbi
nō fuerūt p̄ambula p̄paramēta. s; subito de' erga eos fontē miseris
cordis aperuit. Un̄ notāter d̄t be. Tho. in summa tra gētilis. sicut
christ' sanauit q̄sdā subito z alios quidiē sanat successiue cursu cōi
sic z in aiab; fecit. Quib; p̄satis p̄siderandū circa concubinos